บทที่ 3

การหาค่าน้ำหนักและค่าระดับของตัวแปรในการป้องกันเสียงรบกวนจากสภาพแวดล้อมภายนอกอาคารและควบคุมเสียงภายในอาคารเรียน

จากทฤษฎีและแนวความคิดในการศึกษาการป้องกันเสียงรบกวนและการควบคุมเสียงภายในอาคารประเภทโรงเรียนระดับประถมศึกษา คือ การกำจัดเสียงดังรบกวนที่ไม่ต้องการออกไป (Noise Control) และควบคุมเสียงภายในที่ต้องการ (Sound Control) ให้เกิดความพึงพอใจกับผู้ใช้อาคาร โดยผู้ใช้อาคารทุกส่วนที่อยู่ภายในห้องได้ยินเสียงอย่างชัดเจนและพึงพอใจมากที่สุดในการรับฟัง

เสียงรบกวน (Noise) หรือเสียงที่ทำความรำคาญเป็นผลต่อจิตใจของผู้ได้ยินโดยระดับที่ทำให้เกิดความรำคาญขึ้นกับความรู้สึกของแต่ละคน ความเคยชินกับระดับเสียงดังและความต้องการของแต่ละกิจกรรม วิธีการป้องกันเสียงรบกวนเริ่มจากศึกษาแหล่งกำเนิดเสียงและระดับของเสียงรบกวนที่เกิดขึ้น รูปแบบการส่งผ่านของเสียงเข้าในอาคาร เสียงรบกวนที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายนอก ได้แก่ เสียงรบกวนจากถนน โรงงานอุตสหกรรม การก่อสร้างและการประกอบกิจกรรมต่าง ๆในบริเวณที่ตั้งอาคาร ศึกษาระดับเสียงรบกวนที่เกิดขึ้นภายในอาคารเปรียบเทียบกับความต้องการของเสียงแบคกราวด์จากเกณฑ์เสียง (Noise Criteria) ของห้องเพื่อแยกห้องส่วนที่มีเกณฑ์เสียงสูงออกจากห้องที่มีเกณฑ์เสียงต่ำ เสียงรบกวนที่เกิดขึ้นภายในอาคาร ได้แก่ เสียงเครื่องจักรกล เสียงจากอุปกรณ์ต่าง ๆ และเสียงจากกลุ่มคน

ระดับเสียง (Sound Level) ที่เกิดขึ้นภายในห้องปิดเป็นความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งกำเนิดเสียงและระยะห่างของผู้ใช้อาคาร ดังนั้น การสร้างความพึงพอใจในการรับฟังเสียงภายในห้องเรียน คือ การที่นักเรียนที่นั่งอยู่ภายในห้องเรียนทุกจุดควรได้ยินเสียงที่ครูพูดอย่างชัดเจนและในทางหนึ่งครูก็ต้องได้ยินเสียงพูดของนักเรียนที่นั่งอยู่ภายในห้องเรียนได้อย่างชัดเจน การควบคุมเสียงภายในห้องเรียนมีความสัมพันธ์กับขนาดและรูปทรงของห้อง ค่าการดูดซับเสียงของพื้นผิวภายในห้อง (ผนัง พื้น ฝ้าเพดาน) และReverberant Sound ภายในห้อง ซึ่งความต้องการเสียงภายในห้องเรียนสามารถสรุปได้ ดังนี้

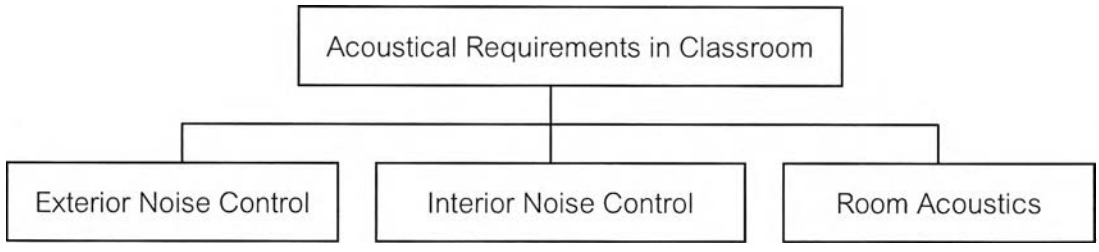

รูปที่ 3.1 แสดงรูปแบบความต้องการการควบคุมเสียงภายในห้องเรียน

3.1 เทคนิคการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักและค่าระดับของตัวแปรในการป้องกันเสียงรบกวนจากสภาพแวดล้อมภายนอกอาคาร

3.1.1 หลักการในการออกแบบอาคารเรียนเพื่อป้องกันเสียงรบกวนจากสภาพแวดล้อมภายนอกอาคาร

ในการออกแบบอาคารเรียนที่มีศักยภาพในการป้องกันเสียงรบกวนจากสภาพแวดล้อมภายนอก คืออาคารที่มีระดับเสียงที่เป็นเสียงแบคกราวด์อยู่ในขอบเขตระดับของเกณฑ์เสียง (Noise Criteria) ของอาคารนั้น ความเป็นฉนวนกันเสียงของระบบเปลือกอาคารเป็นตัวแปรหนึ่งที่มีความสำคัญในการลดระดับเสียงรบกวนก่อนส่งผ่านเข้าภายในอาคาร การออกแบบระบบเปลือกอาคารเพื่อป้องกันเสียงรบกวนควรพิจารณาร่วมกับกลุ่มตัวแปรต่าง ๆ ได้แก่ ระยะห่างระหว่างแหล่งกำเนิดเสียงรบกวนและอาคารที่รับเสียง ระดับเสียงแบคกราวด์ที่ต้องการ ระดับเสียงที่ลดลงจากการดูดซับเสียงของพื้นผิวภายในอาคารและขั้นสูนเสียการส่งผ่านเสียง (STC) ที่ต่ำสุดขององค์ประกอบของผนัง (ประตู หน้าต่างหรือช่องแสง) อย่างไรก็ตามค่าความเป็นฉนวนกันเสียงของระบบเปลือกอาคารที่ต่ำสุด STC เท่ากับ 45[11]

สำหรับค่าสูญเสียการส่งผ่านเสียง (Sound transmission loss, TL) ของระบบเปลือกอาคารในส่วนของผนังผสม (Composite wall) ที่ศึกษาร่วมกันระหว่างค่าสูญเสียการส่งผ่านเสียงของผนัง ค่าสูญเสียการส่งผ่านเสียงขององค์ประกอบ (ประตู หน้าต่างหรือช่องแสง) และสัดส่วนขององค์ประกอบ ซึ่งเป็นเกณฑ์มาตรฐานของ Southern Building Code Congress International, SBCCI ที่ใช้ในการออกแบบผนังผสม มีดังนี้

---

[11] Southern Building Code Congress International, SBCCIเป็นเกณฑ์มาตรฐานที่ใช้ในสหรัฐอเมริกา ที่มาของข้อมูล Cavanaugh.J Willaim and Wilkes, Architectural Acoustics Principles and Practice (New York: John Wiley & Sons, 1998), p. 120-121.

ตารางที่ 3.1 แสดงค่าสูญเสียการส่งผ่านเสียงต่ำสุด (TL_{min}) ของผนังผสม

สัดส่วนขององค์ประกอบ (%)	ระดับเสียงต่ำสุดที่ลดลง (เดซิเบล)	TL_{min} ของผนังหรือหลังคา (เดซิเบล)	TL_{min} ขององค์ประกอบ (เดซิเบล)
1-25	25	39	28
	30	45	37
	35	50	42
26-70	25	45	37
	30	50	41
	35	55	45

ที่มา: Cavanaugh.J Willaim and Wilkes. Architectural Acoustics Principles and Practice (New York: John Wiley & Sons, 1998), p. 119.

วิธีการศึกษาการป้องกันเสียงรบกวนที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกอาคารเรียนของประเทศอังกฤษ ขั้นตอนแรก เริ่มจากการศึกษากิจกรรมของนักเรียนเพื่อแบ่งเขต โดยแบ่งออกเป็น 5 เขต ได้แก่

เขตที่ 1 กลุ่มห้องที่เป็นแหล่งกำเนิดเสียงดังมาก เช่น Workshop ห้องครัว โรงอาหาร อาคารเล่นกีฬาหรือโรงพลศึกษาและสระว่ายน้ำกลางแจ้ง

เขตที่ 2 กลุ่มห้องที่เป็นแหล่งกำเนิดเสียงดังแต่บางครั้งต้องการความสงบ เช่น ห้องโถง ห้องปาฐกถา ห้องเล่นดนตรี

เขตที่ 3 กลุ่มห้องที่เป็นแหล่งกำเนิดเสียงดังระดับปานกลาง เช่น ห้องเรียนทั่วไป (General Classroom) ห้องฝึกฝน (Practical room) ห้องทดลองและสำนักงาน

เขตที่ 4 กลุ่มห้องที่มีความสงบ เช่น ห้องสมุดและห้องเรียน (Study room)

เขตที่ 5 กลุ่มห้องที่มีความเป็นส่วนตัว เช่น ห้องพยาบาลและห้องพักครู

ขั้นตอนต่อมาได้กำหนดเกณฑ์ที่เป็นมาตรฐานของประเทศอังกฤษ (The British Standard Code of Practice) เพื่อใช้เป็นแนวทางในการออกแบบโดยกำหนดค่าการสูญเสียการส่งผ่านเสียงต่ำสุด (Transmission Loss, TL_{min}) ของผนังระหว่างเขตของกิจกรรมต่าง ๆ [12] ที่ประกอบด้วย

- ผนังระหว่างห้องที่อยู่เขตเดียวกันในเขตที่ 1 TL_{min} ควรมากกว่า 25 เดซิเบล
- ผนังระหว่างห้องที่อยู่เขตที่ 3 และเขตที่ 4 TL_{min} ควรมากกว่า 35 เดซิเบล

---

[12] SRL. Sound Research Laboratories Limited. Practical Building Acoustics (New York: John Wiley & Sons, 1976), p. 213-214.

- ผนังระหว่างห้องที่อยู่เขตที่ 2 และเขตที่ 5 TL_{min} ควรมากกว่า 45 เดซิเบล

สำหรับผนังระหว่างห้องที่ไม่อยู่ในเขตเดียวกันและผนังภายนอก (Exterior wall) ค่าการสูญเสียการส่งผ่านเสียงต่ำสุด TL_{min} ควรมากกว่า 45 เดซิเบล

จากการศึกษาเปรียบเทียบเกณฑ์ที่เป็นมาตรฐานของประเทศต่าง ๆเกี่ยวกับค่าความเป็นฉนวนกันเสียงของระบบเปลือกอาคารในส่วนของผนัง พบว่า ค่าความเป็นฉนวนกันเสียงที่ต่ำสุดของระบบผนัง STC เท่ากับ 45 แต่ในการออกแบบอาคารเรียนระดับประถมศึกษาที่ไม่ใช้ระบบปรับอากาศ จะต้องคำนึงถึงสภาวะน่าสบายทางสภาพแวดล้อมภายในอาคารที่ประกอบด้วย ปริมาณแสงสว่างที่เพียงพอ อุณหภูมิที่เหมาะสม การระบายอากาศและคุณภาพอากาศที่ดีภายในอาคาร ฯลฯ โดยทั่วไประบบผนังอาคารควรประกอบด้วย ประตู หน้าต่างหรือช่องแสง ซึ่งเป็นสายเหตุให้ค่าความเป็นฉนวนกันเสียงของระบบผนังอาคารลดลง หากพิจารณาผนังผสมจากตาราง 3.1 พบว่าในทางปฏิบัติอาจใช้วัสดุที่มีค่าความเป็นฉนวนกันเสียงสูงเพื่อให้ได้ผนังผสมที่เป็นมาตรฐานในการป้องกันเสียงรบกวน ดังนั้น การกำหนดขอบเขตความสามารถในการลดระดับเสียงรบกวนของระบบเปลือกอาคารในส่วนของผนังในการศึกษาครั้งนี้ จึงใช้เกณฑ์ที่เป็นมาตรฐานต่ำสุด คือค่าความเป็นฉนวนกันเสียง (STC) เท่ากับ 45

เสียงรบกวนที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายนอกอาคารมีความสัมพันธ์กับระยะทางในการส่งผ่านของเสียงก่อนถึงอาคาร ระยะทางดังกล่าวทำให้เกิดการดูดซับและการสะท้อนเสียง เสียงที่ส่งผ่านแผงกั้นเสียง เนินดิน ต้นไม้ที่มีพุ่มใบหนาแน่นเป็นบริเวณกว้างและสนามหญ้า ฯลฯ จากอิทธิพลของสภาพแวดล้อมบริเวณที่ตั้งอาคารต่าง ๆ ที่กล่าวมานั้นสามารถลดระดับเสียงรบกวนได้มากถึง ±15 เดซิเบล (Cowan, James, 2000: 48)

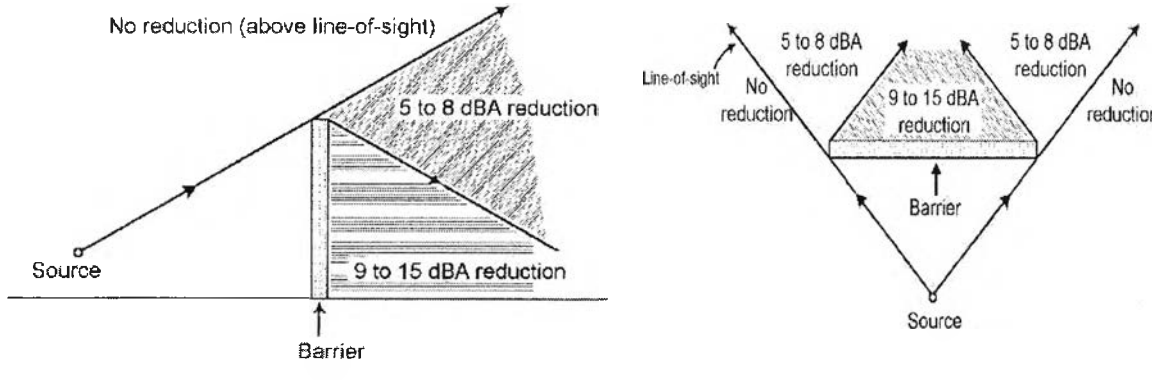

(a) Cross-sectional view (b) top view

รูปที่ 3.2 (a), (b) แสดงขอบเขตและระดับเสียงที่ลดลงจากแผงกั้นเสียง

ที่มา: Cowan, James, Architectural Acoustics Design Guide. (New York: McGraw-Hill, 2000), p. 49.

นอกนี้ยังมีการลดระดับเสียงรบกวนด้วยการแบ่งเขตระหว่างเขตที่ต้องการความสงบและเขตที่มีเสียงดังรบกวน การใช้เขตที่มีค่าเกณฑ์เสียงสูง (Noise Criteria) เพื่อกันเสียงให้เขตที่มีค่าเกณฑ์เสียงต่ำ ซึ่งจะช่วยในการลดระดับเสียงรบกวนลงได้ในระดับหนึ่ง ส่วนระดับเสียงรบกวนที่ส่งผ่านเข้าภายในอาคารจะลดลงด้วยการออกแบบพื้นผิวภายในอาคาร (ผนัง, พื้น, เพดาน) ให้มีคุณสมบัติในการดูดซับเสียง ซึ่งสามารถลดระดับเสียงรบกวนได้มากที่สุด 7 เดซิเบล (Stein, B. and Reynolds, J. S. 1992:1382) จากการจำแนกตัวแปรตามรูปแบบการส่งผ่านของเสียงรบกวนจากสภาพแวดล้อมภายนอกเข้าภายในอาคารมีขั้นตอน ดังนี้

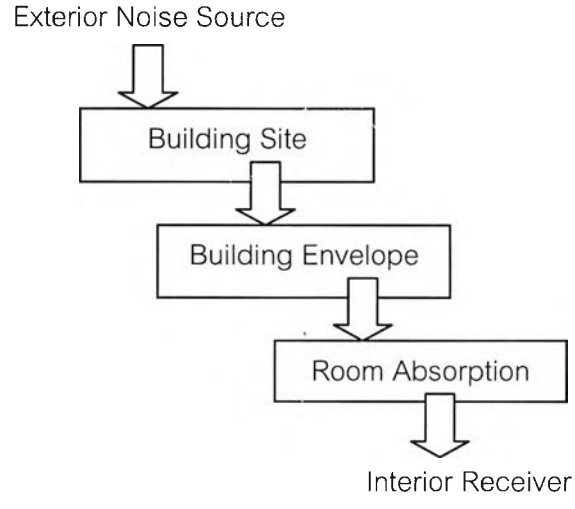

แผนภูมิ 3.1 แสดงกลุ่มตัวแปรและรูปแบบการส่งผ่านของเสียงรบกวนจากสภาพแวดล้อมภายนอกอาคารเข้าภายในอาคาร

จากทฤษฎีต่าง ๆ เกี่ยวกับการออกแบบอาคารเรียนเพื่อป้องกันเสียงรบกวนจากสภาพแวดล้อมภายนอกอาคารที่กล่าวมาข้างต้น สามารถจำแนกตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการป้องกันเสียงรบกวนจากสภาพแวดล้อมภายนอกอาคารออกเป็น 3 กลุ่ม ซึ่งแต่ละกลุ่มตัวแปรมีขอบเขตความสามารถในการลดระดับเสียงรบกวน ดังนี้

ตัวแปร	ขอบเขตความสามารถในการลดระดับเสียงรบกวน
กลุ่มตัวแปรเกี่ยวกับระบบเปลือกอาคารในส่วนของผนัง	45 เดซิเบล
กลุ่มตัวแปรเกี่ยวกับองค์ประกอบบริเวณที่ตั้งอาคาร	15 เดซิเบล
กลุ่มตัวแปรส่วนของการดูดซับเสียงของพื้นผิวภายในอาคาร	7 เดซิเบล

3.1.2 ค่าน้ำหนักของกลุ่มตัวแปรเกี่ยวกับการป้องกันเสียงรบกวนจากสภาพแวดล้อมภายนอกอาคาร

ในการกำหนดค่าน้ำหนักเพื่อใช้เป็นตัวคูณในการสร้างแบบประเมิน เพื่อให้สามารถใช้เป็นมาตรฐานในการประเมินค่าเสียงสำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษาในอนาคต จึงนำขอบเขตความสามารถในการลดระดับเสียงรบกวนของตัวแปรแต่ละกลุ่มที่ได้จากการวิเคราะห์ตามแนวคิดในการออกแบบอาคารเพื่อป้องกันเสียงรบกวนที่กล่าวมาในข้อ 3.1.1 ที่ประกอบด้วย กลุ่มตัวแปรเกี่ยวกับระบบเปลือกอาคารในส่วนของผนัง (45 เดซิเบล) กลุ่มตัวแปรที่เป็นองค์ประกอบบริเวณที่ตั้งอาคาร (15 เดซิเบล) และกลุ่มตัวแปรเกี่ยวกับการดูดซับเสียงของผิวภายในอาคาร (7 เดซิเบล) โดยกำหนดให้อาคารเรียนที่มีศักยภาพสูงสุดในการป้องกันเสียงรบกวนจากสภาพแวดล้อมภายมีคะแนนเท่ากับ 100 จากนั้นคำนวณหาสัดส่วนความสามารถในการลดระดับเสียงรบกวนของแต่ละกลุ่มตัวแปร ซึ่งตัวกลุ่มตัวแปรที่มีความสำคัญอันดับหนึ่ง ได้แก่ กลุ่มตัวแปรที่เป็นระบบเปลือกอาคารในส่วนของผนังร้อยละ 70 รองมาเป็นกลุ่มตัวแปรเกี่ยวกับองค์ประกอบบริเวณที่ตั้งของอาคารร้อยละ 20 และระดับที่สามเป็นกลุ่มตัวแปรเกี่ยวกับการดูดซับเสียงของพื้นผิวภายในอาคารร้อยละ 10 (70 %: 20 %: 10 %) ตามลำดับ

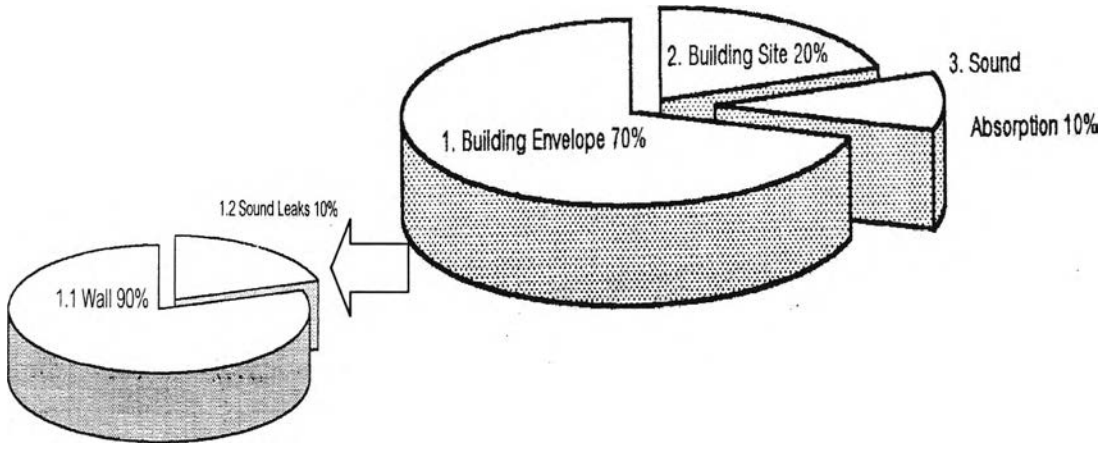

แผนภูมิ 3.2 แสดงการกำหนดค่าน้ำหนักของกลุ่มตัวแปรที่มีอิทธิพลในการป้องกันเสียงรบกวนจากสภาพแวดล้อมภายนอกอาคาร

1. **กลุ่มตัวแปรเกี่ยวกับระบบเปลือกอาคาร** หมายถึง ส่วนที่ทำหน้าที่ปกป้องภายในอาคาร ได้แก่ พื้น ผนัง หลังคา ซึ่งเป็นส่วนประกอบที่สำคัญในการป้องกันหรือลดระดับเสียงรบกวนก่อนเข้าถึงภายในห้องหรือภายในอาคาร ความสามารถในการป้องกันเสียงของระบบเปลือกอาคารขึ้นกับคุณสมบัติความเป็นฉนวนกันเสียงของวัสดุก่อสร้างที่ใช้

ถ้าวัสดุที่ใช้มีค่าความเป็นฉนวนกันเสียงสูง ระบบเปลือกอาคารก็จะมีขั้นการสูญเสียการส่งผ่านเสียงมาก (Sound Transmission Class, STC) ขั้นการสูญเสียการส่งผ่านเสียงเป็นค่าที่แสดงระดับการยอมให้เสียงผ่านได้ของระบบเปลือกอาคารชนิดต่าง ๆการศึกษาครั้งนี้จะพิจารณาระบบเปลือกอาคารเฉพาะในส่วนระบบผนัง

1.1 ระบบเปลือกอาคารในส่วนของผนังแบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ

- ผนังทึบชั้นเดียว (Single Homogeneous Wall) เช่น ผนังไม้,ผนังก่ออิฐ, ผนังคอนกรีตบล็อก ฯลฯ ขั้นการสูญเสียการส่งผ่านเสียง (STC) ของผนังทึบชั้นเดียวจะขึ้นกับมวลอาจมีค่าถึง 70 ผนังที่มีมวลหนักจะสามารถกันเสียงได้มากกว่าผนังที่มีมวลเบา ค่า STC ของผนังทึบชั้นเดียวจะได้จากการคำนวณหรือจากห้องทดลอง
- ผนังสองชั้นมีช่องว่างอากาศ (Cavity Wall) เมื่อได้ประโยชน์จากระบบผนังทึบแล้วได้มีการศึกษาถึงระบบผนังที่มีช่องว่างอากาศ เช่น กระจกสองชั้น ผนังก่ออิฐสองชั้น ผนังยิบซับหรือไม้อัดสองชั้นที่ประกอบด้วยโครงสร้างไม้-เหล็ก ช่องว่างอากาศภายในมีคุณประโยชน์ในการดูดซับเสียง โดยเสียงรบกวนที่กระทบกับผิวผนังจะสะท้อนกลับไปมาภายในช่องว่างอากาศทำให้ความเข้มสียงที่ส่งผ่านผนังนั้นลดลง โดยทั่วไปผนังที่มีช่องว่างอากาศจะทำให้โครงสร้างอาคารสามารถกันเสียงเพิ่มขึ้นประมาณ 3-6 เดซิเบล (Stein, B; and Reynolds, J. S, 1992: 1387) ·
- ผนังผสม (Composite Wall) หมายถึง ผนัง พื้น ฝ้าเพดาน ที่มีองค์ประกอบเป็นวัสดุสองชนิดขึ้นไป ผนังผสมสร้างด้วยเหตุผลทางด้านการใช้งาน เช่น การระบายอากาศ การดูวิว แสงสว่าง ฯลฯ โดยทั่วไปโครงสร้างผสมจะประกอบด้วย ประตู หน้าต่าง และช่องแสง ค่าการสูญเสียการส่งผ่านเสียงรวมของผนังคำนวณได้จากค่าสัมประสิทธิ์ค่าความเป็นฉนวนเฉลี่ยของผนัง
  (Sound Transmission Coefficient, α) ผนังผสมเป็นสาเหตุทำให้คุณสมบัติความเป็นฉนวนกันเสียงของผนังลดลงเมื่อเทียบกับผนังทึบ
- ผนังกรณีที่เปิดช่องเปิด เช่น เปิดประตู หน้าต่างหรือช่องแสง เพื่อการระบายอากาศหรือเพื่อรับแสงสว่าง ซึ่งเป็นสายเหตุให้เสียงรบกวนจากภายนอกเข้าสู่ภายในอาคาร ถ้าหากพื้นที่ช่องเปิดยิ่งมากยิ่งทำให้ค่าความเป็นฉนวนกันเสียงของระบบเปลือกอาคารลดลง

1.2 การรั่วซึมของเสียง (Sound Leaks) จากระบบผนัง เป็นตัวแปรหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการป้องกันเสียงรบกวนจากสภาพแวดล้อมภายนอกอาคาร เนื่องจากเสียงภายนอกได้รั่วซึมเข้าภายในอาคารทำให้ระดับเสียงภายในเพิ่มขึ้น การรั่วไหลของเสียง

จะเกิดขึ้นเพียงแต่ผนังมีรอยแตกร้าวที่ประมาณ 1/32" เช่น รอยต่อระหว่างวงกบกับประตูหรือหน้าต่างกับผนัง (Miller and Montone, 1978: 55) นอกจากนี้ การรั่วซึมของเสียงผ่านรอยต่อระหว่างโครงสร้างอาคาร เช่น ระหว่างผนังกับพื้น ผนังกับฝ้าเพดาน โดยเฉพาะผนังที่มีมวลน้อยการรั่วซึมของเสียงจะเกิดได้มากกว่าผนังที่มีมวลมาก ดังนั้น ควรมีการขยายจุดต่อต่าง ๆ และหาวิธีป้องกันการรั่วซึมของเสียงด้วยวัสดุที่ประยุกต์จากฉนวน

2. **กลุ่มตัวแปรเกี่ยวกับองค์ประกอบบริเวณที่ตั้งอาคาร** หมายถึง สภาพภูมิประเทศตามธรรมชาติหรือคนสร้างขึ้น เช่น แผงกั้นเสียง เนินดิน ต้นไม้ พืชคลุมดิน ระยะห่างระหว่างอาคารและแหล่งกำเนิดเสียงรบกวน กลุ่มตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบบริเวณที่ตั้งอาคารที่นำมาพิจารณาในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วย
   - แผงกั้นเสียงที่เป็นกำแพงหรือรั้ว การสร้างที่กั้นเสียงมีลักษณะคล้ายกับผนังกันเสียง แต่หลักการทำต่างกัน กล่าวคือ ที่กั้นเสียงจะลดระดับเสียงตรงโดยการทำให้เกิดเป็นเขตที่มีลักษณะคล้ายเงา (Shadow) ซึ่งเขตของเงาคือเขตที่มีระดับเสียงรบกวนต่ำ ความกว้างของเงาหรือเขตที่ทำให้ระดับเสียงรบกวนลดลงจากแผงกั้นเสียงมีระยะทางที่ห่างจากแผงกั้นเสียงประมาณ 50-100 เมตร แผงกั้นเสียงอาจไม่มีประโยชน์เต็มที่กรณีเสียงที่มีความถี่ต่ำและในสถานที่มีการสะท้อนเสียงเพราะเสียงสามารถสะท้อนเข้าสู่บริเวณเงาได้ ดังนั้น แผงกั้นเสียงจึ่งเหมาะสำหรับเสียงที่มีความถี่สูง ตำแหน่งของแผงกั้นเสียงอยู่ใกล้กับจุดกำเนิดเสียงมากเท่าไรก็จะทำให้สามารถกันเสียงได้ผลดีมากยิ่งขึ้น (สุธิระ ประเสริฐสรรพ์ 2525: 96)
   - พื้นที่โล่ง (free field) หมายถึง บริเวณที่ไม่มีสิ่งกีดขวางที่เป็นตัวทำให้เสียงเกิดการสะท้อนในพื้นที่โล่งระดับเสียงรบกวนที่มีระยะห่างจากแหล่งกำเนิดเสียงยิ่งไกลยิ่งทำให้ระดับความเข้มของเสียงลดลงมากเท่านั้น เนื่องจากความสัมพันธ์แบบผกผัน (Inverse Square law) ของระยะทางที่ห่างจากแหล่งกำเนิดเสียง สำหรับแหล่งกำเนิดเสียงแบบเป็นจุด (Point Source) ระดับเสียงจะลดลงถึง 6 เดซิเบล เมื่อระยะทางเพิ่มขึ้นจากจุดกำเนิดเสียงเท่าตัว และแหล่งกำเนิดเสียงแบบเป็นเส้น (Line Source) ระดับเสียงจะลดลงถึง 4 เดซิเบล เมื่อระยะทางเพิ่มขึ้นจากจุดกำเนิดเสียงเท่าตัว [13]

---

[13] Cavanaugh, William J; and Wilkes, Joseph A, Architectural Acoustics: Principles and Practice (New York: John Wiley & Sons, 1998), p. 17.

3. **กลุ่มตัวแปรจากการดูดซับเสียงของพื้นผิวภายในอาคาร** หมายถึง วัสดุที่เป็นพื้นผิวภายในของห้อง (ผ้าเพดาน ผนัง พื้น) ซึ่งมีคุณสมบัติในการดูดซับเสียงรบกวนและความเป็นฉนวนกันเสียงไปพร้อม ๆ กัน พื้นผิวภายในของห้องจะทำหน้าที่ดูดซับเสียงรบกวนที่ส่งผ่านเข้ามา ระดับเสียงจะลดลงมากหรือน้อยขึ้นกับค่าการดูดซับเสียงของวัสดุที่เป็นองค์ประกอบของผิวห้อง โดยทั่วไปพื้นผิวภายในห้องจะมีค่าดูดซับเสียงเฉลี่ยประมาณ (–1) เดซิเบล ถึง (+7) เดซิเบล [14]

3.1.3 การกำหนดค่าระดับในการประเมินค่าการป้องกันเสียงดังรบกวนจากสภาพแวดล้อมภายนอกอาคาร

1. เทคนิคการประเมินค่าระบบเปลือกอาคาร

1.1 เทคนิคการประเมินค่าระบบเปลือกอาคารในส่วนของผนัง

ก. ผนังทึบชั้นเดียว (Single Homogeneous Wall)

การอธิบายถึงศักยภาพในการป้องกันเสียงรบกวน หรือคุณสมบัติค่าความเป็นฉนวนกันเสียงของระบบผนัง ซึ่งปริมาณที่ใช้วัดความสามารถป้องกันเสียงของระบบผนัง เรียกว่า ขั้นการสูญเสียการส่งผ่านเสียง (Sound Transmission Class, STC) ในการศึกษาค่าความเป็นฉนวนกันเสียงของระบบเปลือกอาคารในส่วนของผนังครั้งนี้ ใช้ข้อมูล STC สำหรับโครงสร้างอาคารทั่วไปที่ปรับปรุงใหม่จากห้องทดลองของ Cedar Knolls, Geiger and Hamme, Riverbank, etc จากหนังสืออ้างอิงของ Egan, M. David.

ข. ผนังสองชั้นที่มีช่องว่างอากาศ (Cavity Wall)

ช่องว่างอากาศที่มีผลต่อการป้องกันเสียงรบกวนควรมีระยะห่างมากกว่า 1 ½" การหาค่าการสูญเสียการส่งผ่านเสียง (TL) และขั้นสูญเสียการส่งผ่านเสียง (STC) รวมของผนังที่มีช่องว่างอากาศจะเริ่มจากการคำนวณค่า TL และ STC ในกรณีเป็นผนังทึบ แล้วมาค่า TL และ STC ที่ได้บวกกับค่า TL และ STC ของช่องว่างอากาศ การพัฒนาผนังที่มีช่องว่างอากาศให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยการเพิ่มฉนวนกันเสียงเข้าในช่องว่างอากาศจะทำให้ผนังมีความสามารถกันเสียงเพิ่มขึ้นอีกประมาณ 3- 5 เดซิเบล ค่า TL และ STC ของช่องว่างอากาศขึ้นกับระยะของช่องว่างอากาศและความถี่ ดังนี้

---

[14] Stein, B. and Reynolds, J. S, Mechanical and Electrical Equipment for Buildings. Eight Edition (New York: John Wiley & Sons, 1992), p. 1382.

ช่องว่างอากาศ	ค่าที่เพิ่มขึ้นจาก TL (dB)						STC
	125 Hz	250 Hz	500 Hz	1,000 Hz	2,000 Hz	4,000 Hz	Improve
1 ½"	0	1	2	5	9	12	3
3"	1	2	7	10	14	15	6
6"	5	7	11	15	19	20	8

ที่มา: Egan, M. David. Concepts in Architectural Acoustics (New York: McGraw-Hill, 1972), p. 77.

วิธีการคำนวณค่า TL และSTC ของผนังสองชั้นที่มีช่องว่างอากาศ

ชนิดของผนัง	lb/ft^2	คลื่นความถี่ (Hz)						
		125	250	500	1000	2,000	4,000	STC
- ผนังก่ออิฐ 9" ฉาบปูน2ข้าง 1/2"	100	41	43	49	55	57	60	52
- ช่องว่างอากาศ 1 ½"		0	1	2	5	9	12	3
- ผนังก่ออิฐ 4 1/2"								
+ ช่องว่างอากาศ 1 ½"								
+ ผนังก่ออิฐ 4 1/2" ฉาบปูน2ข้าง 1/2"	100	41	44	51	60	66	72	55

ชนิดของผนัง	lb/ft^2	คลื่นความถี่ (Hz)						
		125	250	500	1000	2,000	4,000	STC
- ผนังก่ออิฐ 9" ฉาบปูน2ข้าง 1/2"	100	41	43	49	55	57	60	52
- ช่องว่างอากาศ 6"		5	7	11	15	19	20	8
- ผนังก่ออิฐ 4 1/2"								
+ช่องว่างอากาศ 6"								
+ ผนังก่ออิฐ 4 1/2" ฉาบปูน2ข้าง 1/2"	100	46	50	60	70	76	80	60

ในกรณีประเมินค่าความเป็นฉนวนกันเสียงของผนังทึบชั้นเดียวและผนังสองชั้น สำหรับอาคารประเภทโรงเรียนระดับประถมศึกษา ใช้วิธีการรวบรวมผนังทึบประเภทต่าง ๆ ที่ใช้ในการก่อสร้างโรงเรียนนำมาคำนวณหาค่าความเป็นฉนวนกันเสียงของผนัง โดยนำค่าขั้นการสูญเสียการส่งผ่านเสียง (Sound Transmission Class, STC) จากการคำนวณมาเรียงลำดับจากน้อยที่สุดไปจนถึงมากที่สุดเพื่อนำมาแบ่งช่วงคะแนนออกเป็น 5 อันดับ ตั้งแต่ค่าระดับ 1 ถึงค่าระดับ 5 ในการกำหนดช่วงของ STC สำหรับการให้ค่าระดับ โดยการศึกษาค่าขั้นการสูญเสียการส่งผ่านเสียงของผนังกับสภาพการได้ยินดังนี้

ตารางที่ 3.2 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่าขั้นการสูญเสียการส่งผ่านเสียง (STC) และสภาพการได้ยิน

ขั้นการสูญเสียการส่งผ่าน STC	สภาพการได้ยิน	ประเภท (Description)	การนำมาใช้ งาน (Application)
25	- เสียงธรรมดาเมื่อส่งผ่านผนังสามารถเข้าใจได้ดีและชัดเจน	ไม่ดี	-ผนังกั้นระหว่างพื้นที่
30	- เสียงดังสามารถได้ยินดี - เสียงธรรมดาสามารถได้ยินแต่ยากจะเข้าใจ	ปานกลาง	-ผนังกั้นห้องที่เป็นห้องไม่ต้องใช้สมาธิ
35	- เสียงดังสามารถได้ยินแต่ยากที่จะเข้าใจ - เสียงธรรมดาสามารถได้ยินเบา ๆ	ดี	-ห้องชุดสำนักงานที่ติดกับสถานที่ข่อนข้างเงียบ
42-45	- เสียงดังได้ยินเบา ๆ แต่ไม่เข้าใจ - เสียงธรรมดาไม่ได้ยิน	ดีมาก	-สำหรับคั่นระหว่างเขตที่มีเสียงดังกับเขตที่สงบ -ผนังร่วมระหว่างอพาร์ตเมนต์ (apartment)
46-50	- เสียงที่ดังมาก เช่น เสียงเพลง เสียงเครื่องเล่นดนตรี หรือเสียง radioที่ดังสามารถได้ยินเบา ๆ หรือไม่ได้ยิน	ดีที่สุด	-ห้องเล่นดนตรี, ห้องฝึกฝน, ห้องทำงานเกี่ยวกับเสียง, ห้องนอนที่ติดกับพื้นที่ที่มีเสียงดัง

ที่มา: Stein, B. and Reynolds, J. S, Mechanical and Electrical Equipment for Buildings. Eight Edition (New York: John Wiley & Sons, 1992), P. 1400.

จากการวิเคราะห์เกี่ยวกับขั้นการสูญเสียการส่งผ่านเสียง (STC) และสภาพการได้ยินเสียงจากตารางข้างต้น สามารถแบ่งช่วงระดับคะแนนออกเป็น 5 ระดับ มีดังนี้

STC น้อยกว่า 25	ค่าระดับ 1
STC ตั้งแต่ 25 แต่น้อยกว่า 30	ค่าระดับ 2
STC ตั้งแต่ 30 แต่น้อยกว่า 35	ค่าระดับ 3
STC ตั้งแต่ 35 แต่น้อยกว่า 45	ค่าระดับ 4
STC ตั้งแต่ 45 ขึ้นไป	ค่าระดับ 5

ตารางที่ 3.3 ค่าการสูญเสียการส่งผ่านเสียง (TL) และขั้นการสูญเสียส่งผ่านเสียง (STC) ของผนังแต่ละชนิดที่เลือกมาเป็นตัวอย่าง

ระบบเปลือกอาคารในส่วนของผนัง	lb/ft^2	Transmission Loss, TL						
		125 Hz	250 Hz	500 Hz	1000 Hz	2000Hz	4000Hz	STC
ผนังภายนอก								
-ผนังก่ออิฐ 4 1/2" ฉาบปูน2ข้าง 1/2"	55	34	34	41	50	56	58	42
-ผนังคอนกรีตบล็อก 6" ทาสี	34	37	36	42	49	55	58	45
-ผนังก่ออิฐ 9" ฉาบปูน2ข้าง 1/2"	100	41	43	49	55	57	60	52
-ผนังคอนกรีต 6" ฉาบปูน2ข้าง 1/2"	80	39	42	50	58	64	67	53
-ผนังก่ออิฐ 4 1/2" + ช่องว่างอากาศ 1 ½" + ผนังก่ออิฐ 4 1/2" ฉาบปูน2ข้าง 1/2"	100	41	44	51	60	66	72	55
-ผนังก่ออิฐ 4 1/2" + ช่องว่างอากาศ 6" + ผนังก่ออิฐ 4 1/2" ฉาบปูน2ข้าง 1/2"	100	49	50	60	70	76	80	60

ที่มา: Egan, M. David. Concepts in Architectural Acoustics (New York: McGraw-Hill. 1972). p. 73-75.

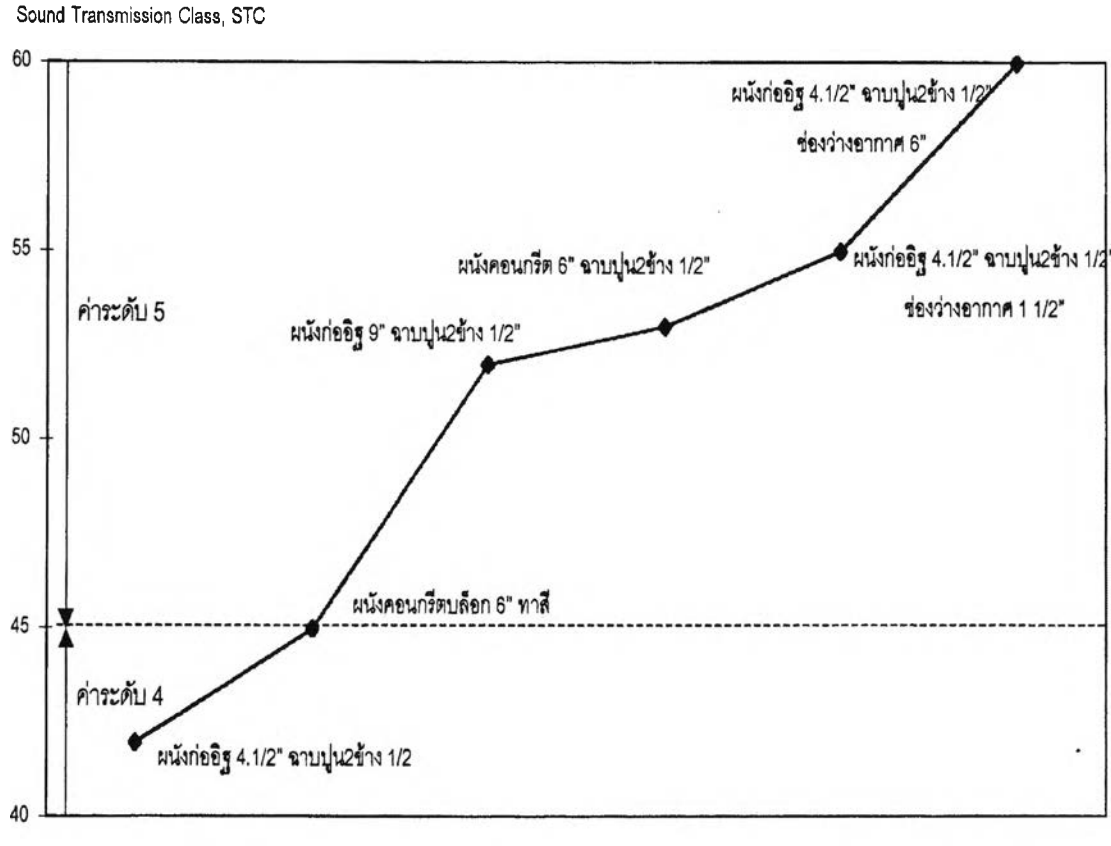

แผนภูมิ 3.3 แสดงค่าการขั้นการสูญเสียการส่งผ่านเสียง (STC) ของผนังทึบและผนังสองชั้นแต่ละชนิดและค่าระดับที่ได้

ค. ผนังผสม (Composite Wall)

ค่าความเป็นฉนวนกันเสียงของผนังที่มีองค์ประกอบ เช่น ประตู หน้าต่าง มีความสัมพันธ์กับสัดส่วนและค่าความเป็นฉนวนกันเสียงขององค์ประกอบ ถ้าสัดส่วนขององค์ประกอบมีมากและมีค่าความเป็นฉนวนกันเสียงต่ำก็จะทำให้ค่าความเป็นฉนวนกันเสียงของผนังลดลง ในการหาค่าความเป็นฉนวนกันเสียงของผนังผสมที่มีสององค์ประกอบของอาคารเรียน โดยการรวบรวมประเภทของห้องเรียน และประเภทของวัสดุที่เป็นองค์ประกอบที่ใช้ก่อสร้างอาคารเรียนทั่วไป คำนวณค่าการสูญเสียการส่งผ่านเสียงในแต่ละคลื่นเสียงในแผนภูมิ 3.4 และขั้นการสูญเสียการส่งผ่านเสียงในแผนภูมิ 3.5 ตามลำดับ

วิธีการคำนวณค่าการสูญเสียการส่งผ่านเสียงของผนังผสม (TL_c)

จากการศึกษาสัดส่วนขององค์ประกอบของเปลือกอาคารเรียนในส่วนของผนัง ที่เป็นห้องเรียนมาตรฐานของกระทรวงศึกษาธิการ พบว่า องค์ประกอบที่เป็นช่องเปิด (ประตู, หน้าต่าง และช่องแสง) ควรมีต่ำสุด 20 เปอร์เซ็นต์ ของพื้นที่พื้นของห้องเรียน และห้องเรียนที่มีนักเรียนมากกว่า 35 คน ควรมีประตู 2 บาน ดังนั้น เพื่อสะดวกในการศึกษา จึงกำหนดให้ห้องเรียนที่ทำการศึกษามีองค์ประกอบที่เป็นประตูไม้ 2 บาน มีพื้นที่ประมาณ 4 ตารางเมตร และหน้าต่างหรือช่องแสงที่เป็นกระจกใสมีสัดส่วนอยู่ระหว่าง 25-75 เปอร์เซ็นต์ ของผนังด้านที่มีหน้าต่างหรือช่องแสงนั้น โดยแยกการคำนวณตามสัดส่วนที่ 25, 50, 75 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ

วิธีการหาค่าสูญเสียงการส่งผ่านเสียงของผนังผสม (TL_c) โดยเริ่มจากการคำนวณค่าการสูญเสียการส่งผ่านเสียงของผนังหลัก (TL_1) ซึ่งเป็นผนังที่เป็นระบบโครงสร้างของอาคารและ ค่าการสูญเสียการส่งผ่านเสียงขององค์ประกอบ (TL_2) ซึ่งได้แก่ ประตู หน้าต่างและช่องแสง จากนั้นหาค่าสูญเสียงการส่งผ่านเสียงของผนังผสม (TL_c) จากแผนภูมิ 3.4

ในกรณีผนังผสมประกอบด้วย ประตู หน้าต่างและช่องแสง ทำด้วยวัสดุแตกต่างกัน การหาค่าการสูญเสียงการส่งผ่านเสียงของผนังผสม (TL_c) ให้เลือกเอาค่าสูญเสียการส่งผ่านเสียง (TL_2) ขององค์ประกอบที่มีพื้นที่มากที่สุดมาพิจารณา แต่การหาค่าสัดส่วนขององค์ประกอบของผนังเปรียบเทียบกับผนังหลักให้ใช้พื้นที่ขององค์ประกอบทั้งหมดของผนังนั้น

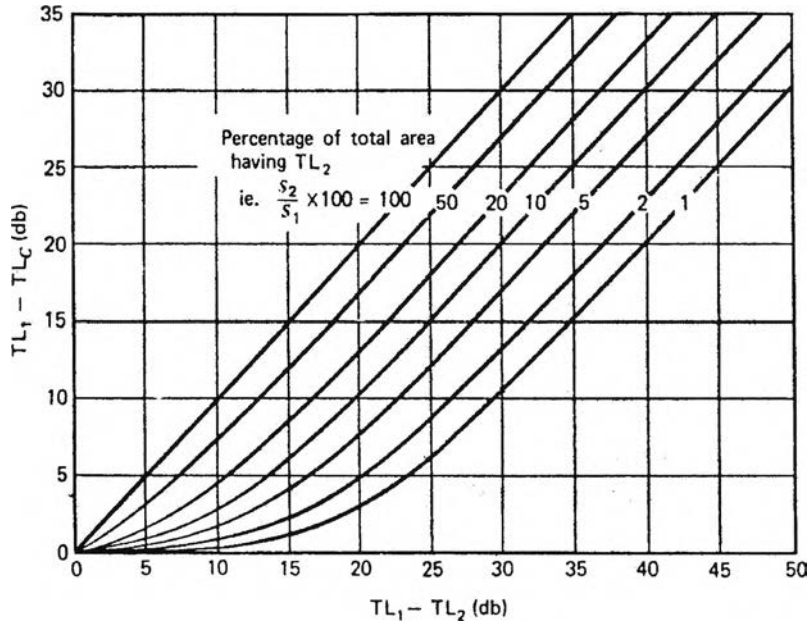

แผนภูมิ 3.4 แสดงกราฟการหาค่าการสูญเสียการส่งผ่านเสียงของผนังผสม (TL_C)

ที่มา: Stein, B. and Reynolds, J. S, Mechanical and Electrical Equipment for Buildings Eight Edition (New York: John Wiley & Sons, 1992),P. 1392.

รายละเอียดการคำนวณค่าสูญเสียการส่งผ่านเสียงของผนังผสมแต่ละชนิด

- ผนังก่ออิฐ 4 1/2" ฉาบปูน2ข้าง 1/2" มีองค์ประกอบเป็น 1/4" กระจกใสชั้นเดียว

Transmission Loss	125 Hz	250 Hz	500 Hz	1000 Hz	2,000Hz	4,000Hz	STC
TL_1	34	34	41	50	56	58	42
TL_2	25	28	30	34	24	35	29
TL_1- TL_2	9	6	11	16	32	23	-
TL_C 25%	29.5	31.5	35	39	30	41	-
TL_C 50%	27.5	30	33	37	27	39	-
TL_C 75%	26	28	31	36	25	36	-

- ผนังก่ออิฐ 4 1/2" ฉาบปูน2ข้าง 1/2" มีองค์ประกอบเป็นหน้าต่างบานเกล็ด

Transmission Loss	125 Hz	250 Hz	500 Hz	1000 Hz	2,000Hz	4,000Hz	STC
TL_1	34	34	41	50	56	58	42
TL_2	10	12	12	12	12	11	12
TL_1- TL_2	24	22	29	38	44	47	-
TL_C 25%	16	18	17	16	18	16	-
TL_C 50%	13	15	15	13	14	13	-
TL_C 75%	11	13	14	12	12	11	-

- ผนังก่ออิฐ 4 1/2" ฉาบปูน2ข้าง 1/2" มีองค์ประกอบเป็น 1 $\frac{3}{4}$" ประตูไม้เนื้อแข็งและมีแผ่นยางอุดที่ช่องรอยต่อ

Transmission Loss	125 Hz	250 Hz	500 Hz	1000 Hz	2,000Hz	4,000Hz	STC
TL_1	34	34	41	50	56	58	42
TL_2	29	31	31	31	39	43	34
TL_1- TL_2	5	3	10	19	17	15	-
TL_C 25%	32	32.5	36	36.5	45	49	-
TL_C 50%	30.5	32	33.5	34	42.5	46	-
TL_C 75%	29.5	30.5	32	32.5	41	44	-

- ผนังคอนกรีตบล็อก 6" ทาสี มีองค์ประกอบเป็น 1/4" กระจกใสชั้นเดียว

Transmission Loss	125 Hz	250 Hz	500 Hz	1000 Hz	2,000Hz	4,000Hz	STC
TL_1	37	36	42	49	55	58	45
TL_2	25	28	30	34	24	35	29
TL_1- TL_2	12	8	12	15	31	23	-
TL_C 25%	30	32	35	40	30	41	-
TL_C 50%	28	30	32	37	27	39	-
TL_C 75%	26	29	31	35	25	36	-

- ผนังคอนกรีตบล็อก 6" ทาสี มีองค์ประกอบเป็น 1 ¾" ประตูไม้เนื้อแข็งและมีแผ่นยางอุดที่ช่องรอยต่อ

Transmission Loss	125 Hz	250 Hz	500 Hz	1000 Hz	2,000Hz	4,000Hz	STC
TL_1	37	36	42	49	55	58	45
TL_2	29	31	31	31	39	43	34
TL_1- TL_2	8	5	11	18	16	15	-
TL_C 25%	33	34	36	36.5	45	49	-
TL_C 50%	31	32.5	34	34	42	46	-
TL_C 75%	30	31.5	32	32	40.5	44	-

- ผนังคอนกรีต 6" ฉาบปูน2ข้าง 1/2" มีองค์ประกอบเป็น 1/4" กระจกใสชั้นเดียว

Transmission Loss	125 Hz	250 Hz	500 Hz	1000 Hz	2,000Hz	4,000Hz	STC
TL_1	39	42	50	58	64	67	53
TL_2	25	28	30	34	24	35	29
TL_1- TL_2	14	14	20	24	40	32	-
TL_C 25%	30.5	33.5	36	41	30	41	-
TL_C 50%	27.5	30.5	33	37	26	38	-
TL_C 75%	26	29	31.5	35	23	36	-

- ผนังคอนกรีต 6" ฉาบปูน2ข้าง 1/2" มีองค์ประกอบเป็น 1 ¾" ประตูไม้เนื้อแข็งและมีแผ่นยางอุดที่ช่องรอยต่อ

Transmission Loss	125 Hz	250 Hz	500 Hz	1000 Hz	2,000Hz	4,000Hz	STC
TL_1	39	42	50	58	64	67	53
TL_2	29	31	31	31	39	43	34
TL_1- TL_2	10	11	19	27	25	24	-
TL_C 25%	34	36	36.5	37	45	50	-
TL_C 50%	31.5	34	34	35	42	46	-
TL_C 75%	30	32	32.5	33	40	44	-

วิธีการคำนวณค่าขั้นการสูญเสียการส่งผ่านเสียงของผนังผสม

การหาค่าขั้นการสูญเสียการส่งผ่านเสียงของผนังผสม (STC_c) โดยนำค่าสูญเสียการส่งผ่านเสียงของผนังผสม (TL_c) ที่ได้จากข้างต้นนำมาพลอตในแผ่นใสเพื่อเทียบกับแผนภูมิ 3.5 โดยมีเงื่อนไขดังนี้

1. ให้ค่าการสูญเสียการส่งผ่านเสียงของผนังผสมที่นำมาพลอตมีค่าน้อยกว่าเส้น STC (ในแผนภูมิ 3.5) ได้ไม่เกิน 8 เดซิเบล (ห้ามเกินเส้นประในแผนภูมิ 3.5)
2. ผลรวมของค่าการสูญเสียการส่งผ่านเสียงของผนังผสมน้อยกว่าเส้น STC ของทุก ๆ 1/3 ออกเทบแบนท์จะต้องไม่เกิน 32 เดซิเบล เมื่อได้ครบตามเงื่อนไขทั้งสองแล้วค่า STC_c ของผนัง ก็คือตัวเลขบนแกนของค่าการสูญเสียการส่งผ่านเสียงที่ตรงกับเส้น STC ที่ความถี่ 500 HZ ผนังที่มีค่า STC_c มากจะสามารถกันเสียงได้มาก

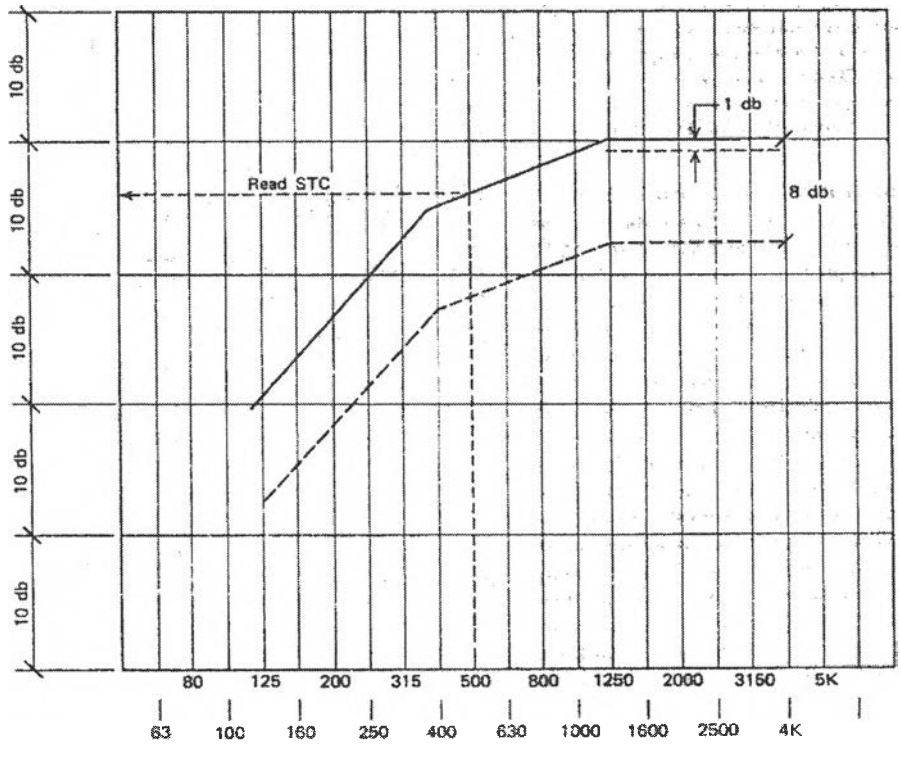

แผนภูมิ 3.5 กราฟแสดงการหาค่าขั้นการสูญเสียการส่งผ่านเสียง (STC) ของผนังชนิดต่าง ๆ

ที่มา: Egan, M. David. Concepts in Architectural Acoustics (New York: McGraw-Hill, 1972), p. 70.

ตารางที่ 3.4 ค่าระดับและค่าขั้นการสูญเสียการส่งผ่านเสียงของผนังผสมแต่ละชนิดที่มีสัดส่วนขององค์ประกอบแตกต่างกัน

ชนิดผนังผสม	สัดส่วนขององค์ประกอบ	STC_c	ค่าระดับ
- ผนังก่ออิฐ 4 1/2" ฉาบปูน2ข้าง 1/2"	25%	33	3
+ 1/4" กระจกใสชั้นเดียว	50%	31	3
	75%	29	2
- ผนังก่ออิฐ 4 1/2" ฉาบปูน2ข้าง 1/2"	25%	18	1
+ หน้าต่างบานเกล็ด	50%	14	1
	75%	12	1
- ผนังก่ออิฐ 4 1/2" ฉาบปูน2ข้าง 1/2"	25%	40	4
+ 1 ¾" ประตูไม้เนื้อแข็งและมีแผ่นยางอุดช่องรอยต่อ[C]	50%	38	4
	75%	36	4
- ผนังคอนกรีตบล็อก 6" ทาสี	25%	34	3
+ 1/4" กระจกใสชั้นเดียว	50%	31	3
	75%	29	2
- ผนังคอนกรีตบล็อก 6" ทาสี	25%	19	1
+ หน้าต่างบานเกล็ด	50%	15	1
	75%	13	1
- ผนังคอนกรีตบล็อก 6" ทาสี	25%	39	4
+ 1 ¾" ประตูไม้เนื้อแข็งและมีแผ่นยางอุดช่องรอยต่อ[C]	50%	37	4
	75%	35	4
- ผนังคอนกรีต 6" ฉาบปูน2ข้าง 1/2"	25%	34	3
+ 1/4" กระจกใสชั้นเดียว	50%	30	3
	75%	27	2
- ผนังคอนกรีต 6" ฉาบปูน2ข้าง 1/2"	25%	41	4
+ 1 ¾" ประตูไม้เนื้อแข็งและมีแผ่นยางอุดช่องรอยต่อ[C]	50%	38	4
	75%	35	4

[C] ขั้นการสูญเสียการส่งผ่านเสียง (STC) ของประตูไม้เนื้อแข็งที่ไม่มีแผ่นยางอุดช่องรอยต่อจะลดลง 5

ฆ. ผนังกรณีเปิดช่องเปิด หมายถึง กรณีห้องเรียนเปิดประตู หน้าต่างหรือช่องแสงจะเปรียบเสมือนการนำเอาเสียงรบกวนจากสภาพแวดล้อมภายนอกเข้ามาภายในอาคาร เนื่องจากพื้นที่ช่องเปิดมีค่าความเป็นฉนวนกันเสียงเท่ากับ 0 เดซิเบล การหาค่าความเป็นฉนวนกันเสียงของผนังในกรณีเปิดประตู หน้าต่างหรือช่องแสง โดยการศึกษามีค่าการสูญเสียการส่งผ่านเสียงของผนังทึบที่เป็นผนังหลัก โดยทั่วไป TL_1 อยู่ระหว่าง 25-60 เดซิเบล

จากแผนภูมิ 3.6 พบว่า หากผนังหลักหากมีสัดส่วนช่องเปิดเพียงร้อยละ 0.1 ของพื้นที่ของผนังก็จะทำให้ผนังมีค่าความเป็นฉนวนกันเสียง (TL_c) ได้มากที่สุด 29 เดซิเบล และผนังมีพื้นที่ของช่องเปิดที่มีสัดส่วนร้อยละ 1 จะทำให้ค่าความเป็นฉนวนกันเสียงของผนังนั้นมีค่าเท่ากับ 20 เดซิเบล

ดังนั้น เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับข้อมูลสัดส่วนของช่องเปิดร้อยละ 25-75 ของพื้นที่ของผนังด้านที่มีประตู หน้าต่างหรือช่องแสง ที่ได้กำหนดไว้ในการคำนวณกรณีผนังผสม (ในข้อ ค) จะมีค่าความเป็นฉนวนของผนัง TL_c เท่ากับ 2-6 เดซิเบล เท่านั้น ผลของ TL_cที่ได้แสดงว่า ถ้าอาคารเรียนเปิดประตู หน้าต่างหรือช่องแสงเพียงอย่างใดอย่างหนึ่งก็จะทำให้ค่าความเป็นฉนวนกันเสียงของผนังลดลง และค่าความเป็นฉนวนกันเสียงของผนังนั้นจะมีค่าน้อยกว่า 25 เดซิเบล เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับค่าขั้นการสูญเสียการส่งผ่านเสียงจะจัดอยู่ในระดับ 1

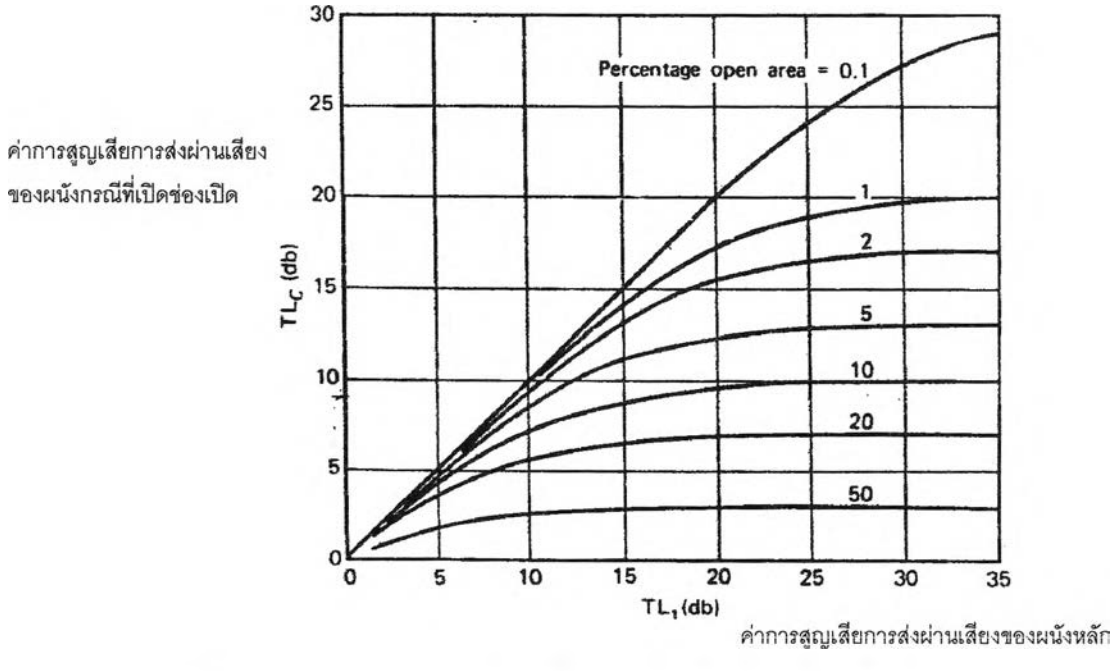

แผนภูมิ 3.6 แสดงกราฟการหาค่าการสูญเสียการส่งผ่านเสียงของผนังกรณีมีเปิดช่องเปิด (TL_c)

ที่มา: Stein, B. and Reynolds, J. S, Mechanical and Electrical Equipment for Buildings. Eight Edition (New York: John Wiley & Sons, 1992), P. 1392.

อย่างไรก็ตามการศึกษาการประเมินค่าผนังกรณีผนังมีช่องเปิด ใช้การพิจารณาค่าการสูญเสียการส่งผ่านเสียง (TL_c) แทนค่าขั้นการสูญเสียการส่งผ่านเสียง (STC) เนื่องจากค่าการสูญเสียการส่งผ่านเสียง (TL_c) ที่ได้จากแผนภูมิ 3.6 มีค่าต่ำมากทำให้ไม่สามารถหาค่าขั้นการสูญเสียการส่งผ่านเสียงจากแผนภูมิ 3.5 ได้

1.2 เทคนิคการประเมินค่าการรั่วซึมของเสียง (Sound Leaks)

ในการพิจารณาถึงศักภาพในการป้องกันเสียงรบกวนจากสภาพแวดล้อมภายนอกของอาคารเรียน โดยการคำนึงถึงการควบคุมการรั่วซึมของเสียงเข้าภายในอาคารจะใช้การจำแนกหมวดหมู่ขององค์ประกอบของผนัง ได้แก่ ประตู หน้าต่างและช่องแสง เพื่อกำหนดอัตราการรั่วซึมของเสียงและค่าระดับที่ได้ มีดังนี้

องค์ประกอบของผนัง	ค่าระดับ
- ประตู-หน้าต่างบานเกล็ดปรับมุม	1
- ประตู-หน้าต่างบานเปิดชนิดวงกบและกรอบบานไม้ - ประตู-หน้าต่างบานเลื่อนชนิดวงกบและกรอบไม้ - ประตู-หน้าต่างบานเฟี้ยมชนิดวงกบและกรอบไม้	2
- ประตู-หน้าต่างบานเปิดชนิดวงกบและกรอบอลูมิเนียม - ประตู-หน้าต่างบานเลื่อนชนิดวงกบและกรอบอลูมิเนียม - ประตู-หน้าต่างบานเฟี้ยมชนิดวงกบและกรอบอลูมิเนียม	3
- ผนังผสมกระจกที่มีวงกบไม้ หรืออลูมิเนียม (ไม่ได้Seal)	4
- ผนังผสมกระจกที่มีวงกบไม้ หรืออลูมิเนียม (Seal)	5

2. เทคนิคการประเมินค่าในส่วนขององค์ประกอบบริเวณที่ตั้งอาคาร

การศึกษาขอบเขตของเสียงรบกวนที่ต้องการในบริเวณที่ตั้งอาคาร (External Noise Limits) เพื่อสร้างให้เกิดเสียงที่พึงพอใจภายในอาคาร จากเกณฑ์มาตรฐานของประเทศอังกฤษ (British Standard 4142: 1967) ซึ่งกำหนดขอบเขตของเสียงรบกวนของสพภาพแวดล้อมบริเวณที่ตั้งอาคารเท่ากับค่าระดับความดันเสียงที่เป็นเกณฑ์เสียง (Noise Criteria, NC) ของอาคารบวกเพิ่มประมาณ 5-10 เดซิเบล เกณฑ์นี้เหมาะสำหรับเป็นเกณฑ์ในการออกแบบเขตอยู่อาศัย เขตอาคารทางการค้า โรงแรม โรงพยาบาล ฯลฯ

(SRL. Sound Research Laboratories Limited, 1976: 39)

SPL (Outdoor) = NC (dBA) + 7 (approx) ---------- (20)

สำหรับระดับเสียงรบกวนของสภาพแวดล้อมบริเวณโดยรอบอาคารเรียนระดับประถมศึกษา ซึ่งมีระดับเสียงที่เป็นเกณฑ์เสียงเฉลี่ย (Noise Criteria, NC) ของอาคารเรียนเท่า 45 เดซิเบล (เอ) ดังนั้น ระดับเสียงรบกวนที่เหมาะสำหรับสภาพแวดล้อมบริเวณโดยรอบอาคารเรียน คือ

SPL (บริเวณที่ตั้งอาคารเรียน) = 45 + 7 = 52 เดซิเบล (เอ)

การพิจารณาเพื่อให้ค่าระดับสำหรับเสียงรบกวนในบริเวณที่ตั้งอาคาร โดยแบ่งออกเป็น 5 อันดับ ระดับเสียงรบกวนของสภาพแวดล้อมที่เหมาะกับบริเวณที่ตั้งอาคารเรียนมากที่สุด คือ ระดับเสียงรบกวนที่มีค่าไม่เกิน 52 เดซิเบล (เอ) จะได้ค่าระดับ 5 และระดับเสียงรบกวนของสภาพแวดล้อมที่มีค่ามากขึ้นก็จะได้ค่าระดับ 4,3,2,1 ตามลำดับ ซึ่งการศึกษาเพื่อแบ่งค่าระดับขึ้นกับสภาพการได้ยินแตกต่างกัน ดังนี้

สภาพการได้ยิน	ระดับเสียงรบกวน	ค่าระดับ
เสียงดังมากที่สุด	ตั้งแต่ 80 เดซิเบล (เอ) ขึ้นไป	1
เสียงดังมาก	ตั้งแต่ 70 แต่น้อยกว่า 80 เดซิเบล (เอ)	2
เสียงดัง	ตั้งแต่ 60 แต่น้อยกว่า 70 เดซิเบล (เอ)	3
เสียงดังระดับปานกลาง	ตั้งแต่ 52 แต่น้อยกว่า 60 เดซิเบล (เอ)	4
ระดับเสียงที่พอเหมาะ	น้อยกว่า 52 เดซิเบล (เอ)	5

จากข้อมูลระดับเสียงรบกวนที่ได้จากการรวบรวมผลการตรวจวัดระดับเสียงรบกวนจากสภาพแวดล้อมในเขตกรุงเทพมหานครของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรมควบคุมมลพิษ สำนักงานอนามัยกรุงเทพมหานครและกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม โดยผลการตรวจวัดตามสถานที่ตั้งริมถนนในเขตกรุงเทพมหานครปี 2540 พบว่า ระดับเสียงรบกวนเสียงเฉลี่ย 24 ชม. ประมาณ 70.1-83.5 เดซิเบล (เอ) (กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม, 2541: ผ1-3)

จากผลการศึกษาระดับเสียงริมเส้นทางจราจรในข้างต้น การศึกษาเพื่อหาค่าระดับเสียงรบกวนที่ลดลงตามระยะทางที่ห่างจากแหล่งกำเนิดเสียง เพื่อให้ค่าระดับในการประเมินค่าเสียงสำหรับอาคารเรียนที่ตั้งอยู่ริมถนน จึงกำหนดค่าระดับเสียงรบกวนจากถนนออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่

ถนนที่มีระดับเสียงรบกวน 70 เดซิเบล (เอ) ถนนที่มีระดับเสียงรบกวน 80 เดซิเบล (เอ) และถนนที่มีเสียงรบกวน 90 เดซิเบล (เอ)

ก. การลดระดับเสียงรบกวนด้วยระยะทาง กรณีบริเวณที่ตั้งอาคารเป็นที่โล่ง (Free field) ในกรณีศึกษาเป็นเสียงรบกวนจากถนนที่เกิดจากรถยนต์ ซึ่งเป็นแหล่งกำเนิดเสียงแบบเส้น (Line source of sound) แต่ถนนที่นำมาศึกษาเป็นถนนที่มีการสัญจรคับคั่งในระดับปานกลางถึงระดับสูง จากทฤษฎีความสัมพันธ์แบบผกผัน (Inverse Square Law) ความเข้มเสียงที่ส่งผ่านอากาศจะลดระดับลงเรื่อย ๆเมื่อระยะทางเพิ่มขึ้นทุก ๆ ระยะสองเท่าห่างจากต้นกำเนิดเสียงความเข้มของเสียงจะลดลง ¼ เท่า หรือเท่ากับ 6 เดซิเบล แต่ในกรณีถนนที่มีการสัญจรคับคั่งระดับเสียงจะลดลง 4 เดซิเบล อย่างไรก็ตามเกณฑ์นี้จะใช้ได้หลังระยะทางที่ห่างจากแหล่งกำเนิดเสียง 15 เมตร เท่านั้น (Moore, John Edwin, 1978: 87)

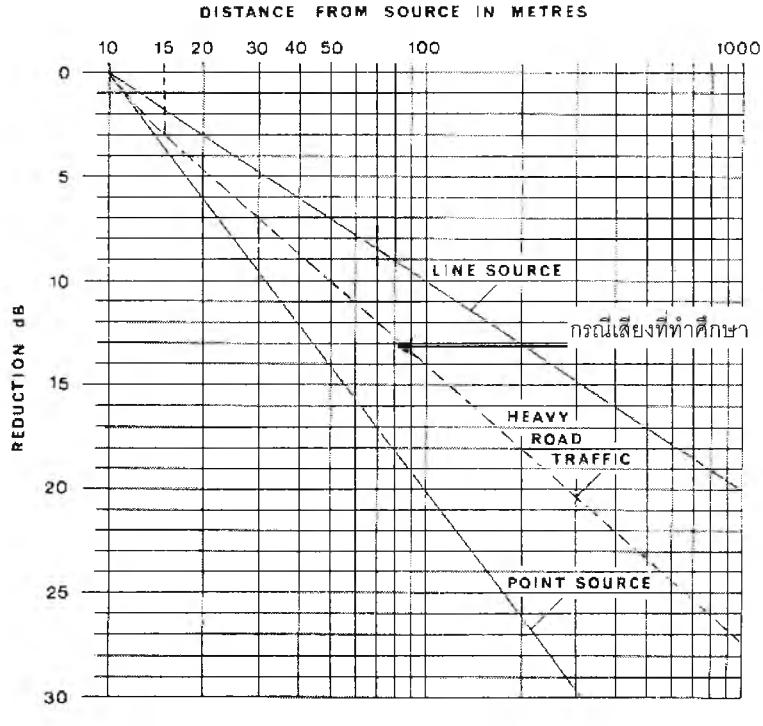

แผนภูมิ 3.7 กราฟคำนวณระดับเสียงที่ลดลงจากระยะทางที่ห่างจากแหล่งกำเนิดเสียงแต่ละชนิด

ที่มา: Moore, John Edwin, Design for Good Acoustics and Noise Control (London: the Macmillan Press, 1978), p. 87.

การคำนวณระดับเสียงรบกวนที่ลดลงจากระยะทางที่ห่างจากแหล่งกำเนิดเสียง

การศึกษาระดับเสียงรบกวนที่ลดลงจากระยะทางเพื่อเป็นตัวอย่างในการประเมิน โดยคำนวณจากแผนภูมิ 3.7 การกำหนดข้อมูลเบื้องต้นที่ประกอบด้วย แหล่งกำเนิดเสียงรบกวนเป็นเสียงจากถนนซึ่งเป็นแหล่งกำเนิดเสียงแบบเส้น (Line source of sound) และแบ่งระดับเสียงรบกวนออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ถนนที่มีระดับเสียงรบกวน 90, 80, 70 เดซิเบล (เอ) ตามลำดับ การคำนวณดับเสียงที่ลดลงเริ่มจากระยะต่ำสุด 15 ถึง 1,000 เมตร ดังแสดงในตารางตอนต่อไปนี้

ตารางที่ 3.5 ตัวอย่างการหาค่าระดับเสียงที่ลดลงจากระยะทางที่ห่างจากแหล่งกำเนิดเสียง

ระยะทางที่ห่างจากแหล่งกำเนิดเสียง (เมตร)	ระดับเสียงที่ลดลง (เดซิเบล)	แหล่งกำเนิดเสียง 70 เดซิเบล (เอ)	แหล่งกำเนิดเสียง 80 เดซิเบล (เอ)	แหล่งกำเนิดเสียง 90 เดซิเบล (เอ)
15	2	68	78	88
20	3	67	77	87
30	5	65	75	85
40	6	64	74	84
50	7	63	73	83
60	8	62	72	82
70	8.5	61.5	71.5	81.5
80	9	61	71	81
90	9.5	60.5	70.5	80.5
100	10	60	70	80
200	13	57	67	77
300	15	55	65	75
400	16	54	64	75
500	17	53	63	73
600	18	52	62	72
700	18.5	51.5	61.5	71.5
800	19	51	61	71
900	19.5	50.5	60.5	70.5
1000	20	50	60	70

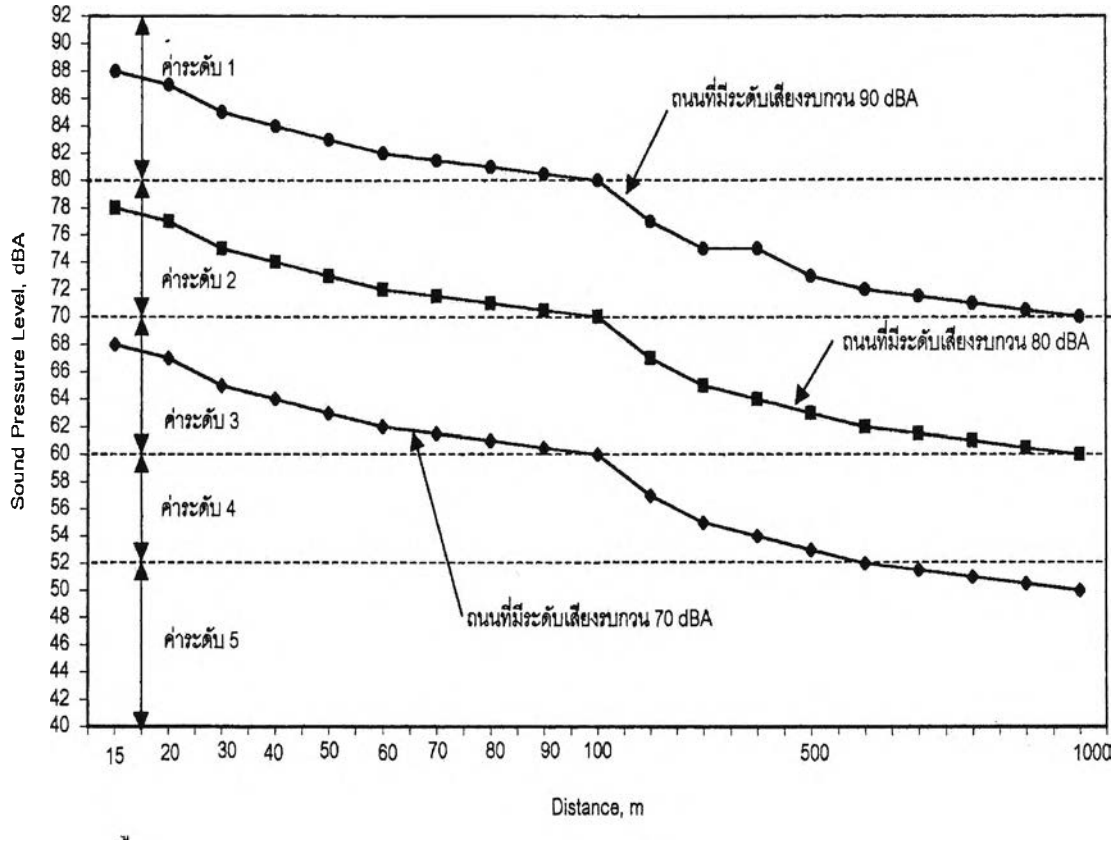

ข. องค์ประกอบบริเวณที่ตั้งอาคาร กรณีที่ตั้งอาคารมีแผงกั้นเสียง (Acoustic Barrier) ระดับเสียงรบกวนที่ลดลงจากแผงกั้นเสียง คือ ความสัมพันธ์ระหว่างความสูงของแผงกั้นเสียง ระยะห่างระหว่างแหล่งกำเนิดเสียงรบกวนกับแผงกั้นเสียงและระยะห่างของแผงกั้นเสียงกับอาคารที่รับเสียง ซึ่งระดับเสียงที่ลดลงสามารถคำนวณจากสมการ ดังนี้

$$A = 10\log (H^2/R) + 10\log F - 17 \quad \text{---------- (21)}$$

เมื่อ A = ระดับความดันเสียงที่ลดลงเนื่องจากแผงกันเสียง, dB

H = ความสูงของแผงกั้นเสียงจากเส้นระดับของแหล่งกำเนิดเสียงและที่รับเสียง, ft

R = ระยะห่างระหว่างแหล่งกำเนิดเสียงและแผงกันเสียง, ft

F = ความถี่เสียง, Hz

---

[15] Egan, M. David, Concepts in Architectural Acoustics (New York: McGraw-Hill, 1972), p. 185.

การคำนวณค่าระดับเสียงรบกวนที่ลดลงจากแผงกั้นเสียง

จากการสำรวจอาคารเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า อาคารเรียนที่มีมีปัญหาเกี่ยวกับเสียงรบกวน ส่วนมากเป็นอาคารเรียนที่ตั้งอยู่ริมเส้นทางจารจรที่มีการสัญจรคับคั่ง ดังนั้น การศึกษาครั้งนี้ จึงเลือกถนนที่มีการสัญจรคับคั่งระดับปานกลางถึงระดับสูงมาเป็นตัวอย่างในการประเมิน ซึ่งเป็นถนนที่มีความกว้างประมาณ 32-48 ฟุต และมีทางเดิน 7 ฟุต ซึ่งระยะห่าง (R) ที่ใกล้สุดระหว่างแผงกั้นเสียงกับแหล่งกำเนิดเสียงรบกวนเท่ากับ ½ ความกว้างของถนนบวกกับความกว้างของทางเดินและแหล่งกำเนิดเสียงมีระดับสูงจากถนน 1 ฟุต ในส่วนของแผงกั้นเสียงโดยทั่วไปมีความสูง 8 -10 ฟุต รายละเอียดในการคำนวณ มีดังนี้

			ระดับเสียงรบกวนของแหล่งกำเนิดเสียง		
ระยะทาง R (ft)	ความสูง H (ft)	ระดับเสียงที่ลดลง (dB)	70 dBA	80 dBA	90 dBA
	7	8	62	72	82
23	8	9	61	71	81
	9	10	60	70	80
31	7	6	64	74	84
	8	8	62	72	82
	9	9	61	71	81

3. เทคนิคการประเมินค่าในส่วนของการดูดซับเสียงของพื้นผิวภายในห้อง

ระดับเสียงรบกวนที่ลดลงระหว่างห้องที่เป็นแหล่งกำเนิดเสียงและห้องที่รับเสียงหรือความแตกต่างระหว่างระดับเสียงรบกวนภายนอกและภายในห้อง คือ ผลบวกระหว่างค่าสูญเสียการส่งผ่านเสียง (ผนัง,พื้น,หลังคา) และค่าดูดซับเสียงของผิวภายในห้องที่รับเสียง ซึ่งแสดงในสมการ ดังนี้ [16]

[16] Ibid; p. 65.

$$NR = TL + 10 \log A / S \quad \text{---------- (22)}$$

เมื่อ NR = ระดับเสียงที่ลดลง, dB

TL = การสูญเสียงการส่งผ่านเสียง (ผนัง,พื้น,หลังคา), dB

A = ค่าดูดซับเสียงรวมของห้องที่รับเสียง, sabines, ft^2 (m^2)

$A = S_1 \times \alpha_1 + S_2 \times \alpha_2 + S_3 \times \alpha_3, \ldots\ldots\ldots + S_n \times \alpha_n$

$S_{1,2,3,\text{----------},n}$ = พื้นผิวของห้องที่ดูดซับเสียง, ft^2 (m^2)

$\alpha_{1,2,3,\text{----------},n}$ = สัมประสิทธิ์การดูดซับเสียง

S = พื้นที่ของผนังที่รับเสียง, ft^2 (m^2)

จากสมการข้างต้น หากพิจารณาในส่วนของการดูดซับเสียงของพื้นผิวภายในของห้อง (10 log A / S) ซึ่งเป็นตัวแปรที่ช่วยลดระดับเสียงรบกวนที่ผ่านเข้าภายในห้อง ความสามารถดูดซับเสียงของพื้นผิวภายในห้องเปรียบเสมือนการเพิ่มค่าสูญเสียงกานส่งผ่านเสียง (TL) ให้ระบบเปลือกอาคาร (Stein, B. and Reynolds, J. S. 1992: 1382)

- สำหรับห้องรับเสียงที่มีการดูดซับเสียงต่ำ ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์การดูดซับเสียงเฉลี่ยของห้องมีค่า $\bar{\alpha} < 0.2$ ระดับเสียงรบกวนที่ลดลงจะเท่ากับค่าการสูญเสียงการส่งผ่านเสียงของผนังที่รับเสียงบวกกับ -1 เดซิเบล (NR = TL–1)
- สำหรับห้องรับเสียงที่มีการดูดซับเสียงปานกลาง ระดับเสียงรบกวนที่ลดลงจะเท่ากับค่าการสูญเสียงการส่งผ่านเสียงของผนังที่รับเสียงบวกกับ 4 เดซิเบล (NR = TL+4)
- สำหรับห้องรับเสียงที่มีการดูดซับเสียงสูง ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์การดูดซับเสียงเฉลี่ยของห้อง $\bar{\alpha} > 0.4$ ระดับเสียงรบกวนที่ลดลงจะเท่ากับค่าการสูญเสียงการส่งผ่านเสียงของผนังที่รับเสียงบวกกับ 7 เดซิเบล (NR =TL+7)

เมื่อพิจารณาผลของระดับเสียงที่ลดลงจากการดูดซับเสียงของพื้นผิวภายในของห้อง พบว่า ค่าระดับเสียงที่ลดลงอยู่ระหว่าง (–1) ถึง (+ 7) เดซิเบล ดังนั้น การพิจารณาเพื่อกำหนดค่าระดับที่ใช้ในการประเมิน โดยแบ่งเป็น 5 ช่วงค่าระดับ ซึ่งห้องรับเสียงที่มีพื้นผิวภายในของห้องมีคุณสมบัติในการดูดซับเสียงมากที่สุดจะได้ค่าระดับ 5 และห้องรับเสียงที่มีพื้นผิวภายในของห้องมีคุณสมบัติในการดูดซับเสียงต่ำลดลงก็จะได้ค่าระดับ 4, 3, 2 และ 1 ตามลำดับ ดังนี้

- ระดับความดันเสียงที่ลดลงน้อยกว่า	0 เดซิเบล (เอ)	ค่าระดับ 1
- ระดับความดันเสียงที่ลดลงตั้งแต่	0 แต่น้อยกว่า 2 เดซิเบล (เอ)	ค่าระดับ 2
- ระดับความดันเสียงที่ลดลงตั้งแต่	2 แต่น้อยกว่า 4 เดซิเบล (เอ)	ค่าระดับ 3
- ระดับความดันเสียงที่ลดลงตั้งแต่	4 แต่น้อยกว่า 6 เดซิเบล (เอ)	ค่าระดับ 4
- ระดับความดันเสียงที่ลดลงตั้งแต่	6 เดซิเบล (เอ) ขึ้นไป	ค่าระดับ 5

การคำนวณค่าดูดซับเสียงรวมของผิวภายในห้องเรียน

การศึกษาค่าการดูดซับเสียงของผิวภายในของห้องเรียน ใช้การรวบรวมอาคารเรียนระดับประถมศึกษาทั่วไปโดยแยกประเภทห้องตามขนาดและชนิดของวัสดุที่เป็นพื้นผิวภายในของห้องเรียน ซึ่งห้องเรียนที่เลือกมาเป็นตัวอย่างจะมีขนาดตั้งแต่ (สูง, กว้าง, ยาว) 3X6X8 เมตร ถึง 3X9X10 เมตร และมีผนังห้องเป็นผนังผสมที่ประกอบมีประตู 2 บาน พื้นที่ประมาณ 4 ตารางเมตร และมีประตูหน้าต่างหรือช่องแสงประมาณร้อยละ 20 ของพื้นที่ห้อง[17] วัสดุผิวภายในห้องเรียนทั่วไปสามารถแยกเป็น 4 ประเภท คือ

---

[17] กระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานโรงเรียนระดับประถมศึกษาของเอกชน พ.ศ. 2531 กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

ตารางที่ 3.6 แสดงค่าดูดซับเสียงของวัสดุที่เป็นพื้นผิวภายในของห้องเรียนแต่ละประเภท

	Surface	Absorption Coefficients, α (Frequency 1000 Hz)
A_1	Ceiling: Plywood, 3/8-in thick	0.09
	Wall: Brick, unglazed and painted	0.02
	Floor: Cork, rubber on concrete	0.03
A_2	Ceiling: Gypsum board, ½-in thick	0.04
	Wall: Brick, unglazed and painted	0.02
	Floor: Cork, rubber on concrete	0.03
A_3	Ceiling: Plywood, 3/8-in thick	0.09
	Wall: Concrete block, painted	0.07
	Floor: Cork, rubber on concrete	0.03
A_4	Ceiling: Gypsum board, ½-in thick [c]	0.04
	Wall: Concrete block, painted	0.07
	Floor: Cork, rubber on concrete	0.03
Window	Glass typical window	0.12
Door	Wood, ¼-in, paneling with air space behind [c]	0.08
Student	Students, informally dressed seated in tablet-armchairs [c]	0.84

[c] ที่มา: Egan, M. David. Concepts in Architectural Acoustics (New York: McGraw-Hill, 1972),p. 32-34.

วิธีการคำนวณค่าดูดซับเสียงรวมของพื้นผิวภายในห้องเรียนกรณีห้องเรียนประเภท A_1 และขนาดของห้องเท่ากับ (สูง, กว้าง, ยาว) 3X6X8 เมตร จุนักเรียนได้ 35 คน ค่าดูดซับเสียงรวมผิวภายในห้องหาได้จากสูตร

$$A = S_1 \times \alpha_1 + S_2 \times \alpha_2 + S_3 \times \alpha_3, \ldots\ldots\ldots\ldots\ldots, + S_n \times \alpha_n$$

Area of Surface, m^2	Absorption Coefficients, α (Frequency 1000 Hz)	$A = S \times \alpha$ (Sabines, m^2)
S_1 Ceiling: Plywood, 3/8-in thick = 48	$\alpha_1 = 0.09$	4.32
S_2 Wall: Brick, unglazed and painted = 70.4	$\alpha_2 = 0.02$	1.40
S_3 Floor: Cork, rubber on concrete = 48	$\alpha_3 = 0.03$	1.44
S_4 Window: Glass typical window = 9.60	$\alpha_4 = 0.12$	1.15
S_5 Door: Wood, ¼-in, paneling with air space behind = 4.00	$\alpha_5 = 0.08$	0.32
S_6 Students, informally dressed seated in tablet-armchairs = 35	$\alpha_6 = 0.84$	29.40
	Total	38.00

ตารางที่ 3.7 การหาค่าการดูดซับเสียงรวมของพื้นผิวภายในห้องเรียนประเภทต่าง ๆ

ขนาดของห้องเรียน (สูง, กว้าง, ยาว), m	พื้น (m^2)	เพดาน (m^2)	ผนังทึบ (m^2)	กระจก20% พื้นที่ห้อง	ประตู (m^2)	จำนวน นักเรียน	Absorption Units (Sabines, m^2) A_1	A_2	A_3	A_4
3X6X8	48	48	70.4	9.6	4	35	38	36	42	39
3X6X9	53	53	75.2	10.8	4	35	39	36	43	40
3X6X10	60	60	80	12	4	35	40	37	44	41
3X7X7	49	49	70.2	9.8	4	35	38	36	42	39
3X7X8	56	56	74.8	11.2	4	35	39	36	43	40
3X7X9	63	63	79.4	12.6	4	35	40	37	44	41
3X7X10	70	70	84	14	4	35	41	38	46	42
3X8X8	64	64	79.2	12.8	4	35	40	37	44	41
3X8X9	72	72	83.6	14.4	4	40	46	42	50	47
3X8X10	80	80	88	16	4	40	47	43	52	48
3X9X9	81	81	87.8	16.2	4	45	52	47	56	52
3X9X10	90	90	92	18	4	45	53	48	58	53

จากสมการ 22 การหาค่าระดับเสียงที่ลดลงจากการดูดซับเสียงของพื้นผิวภายในห้อง คือ ความสัมพันธ์แบบ Logarithmic ระหว่างผนังที่รับเสียงและค่าดูดซับเสียงรวมของพื้นผิวภายในห้องที่รับเสียง (10 log A/S) ดังนั้น การคำนวณค่าระดับเสียงรบกวนที่ลดลงจากการดูดซับเสียงของพื้นผิวภายในห้องเรียนที่รับเสียง โดยใช้ข้อมูลการดูดซับเสียงของพื้นผิวภายในห้องเรียนประเภทต่าง ๆ จากตารางที่ 3.6 และกำหนดให้ผนังที่รับเสียงเป็นผนังด้านยาวของห้องเรียนการคำนวณมีดังตอนต่อไปนี้

ตารางที่ 3.8 แสดงค่าระดับเสียงรบกวนที่ลดลงจากค่าดูดซับเสียงของพื้นผิวภายในห้องที่รับเสียง

ขนาดของห้องเรียน (สูง, กว้าง, ยาว), m	ประเภทห้อง	ค่าดูดซับเสียงของห้อง, (Sabines, m^2)	พื้นที่ผนังที่รับเสียง, m^2	ระดับความดันเสียงที่ลดลง, dBA	ค่าระดับ
3X6X8	A_1	38	24	1.99	2
	A_2	36		1.76	2
	A_3	42		2.43	3
	A_4	39		2.10	3
3X6X9	A_1	39	27	1.59	2
	A_2	36		1.24	2
	A_3	43		2.02	3
	A_4	40		1.70	2
3X6X10	A_1	40	30	1.24	2
	A_2	37		0.91	2
	A_3	44		1.66	2
	A_4	41		1.35	2
3X7X7	A_1	38	21	2.57	3
	A_2	36		2.34	3
	A_3	42		3.01	3
	A_4	39		2.68	3
3X7X8	A_1	39	24	2.10	3
	A_2	36		1.76	2
	A_3	43		2.53	3
	A_4	40		2.21	3
3X7X9	A_1	40	27	1.70	2
	A_2	37		1.36	2
	A_3	44		2.12	3
	A_4	41		1.81	2
3X7X10	A_1	41	30	1.35	2
	A_2	38		1.02	2
	A_3	46		1.85	2
	A_4	42		1.46	2

ขนาดของห้องเรียน (สูง, กว้าง, ยาว), m	ประเภทห้อง	ค่าดูดซับเสียงของห้อง, (Sabines, m^2)	พื้นที่ผนังที่รับเสียง, m^2	ระดับความดันเสียงที่ลดลง, dBA	ค่าระดับ
3X8X8	A_1	40	24	2.21	3
	A_2	37		1.87	2
	A_3	44		2.63	3
	A_4	41		2.32	3
3X8X9	A_1	46	27	2.31	3
	A_2	42		1.91	2
	A_3	50		2.67	3
	A_4	47		2.40	3
3X8X10	A_1	47	30	1.94	2
	A_2	43		1.56	2
	A_3	52		2.38	3
	A_4	48		2.04	3
3X9X9	A_1	52	27	2.84	3
	A_2	47		2.40	3
	A_3	56		3.16	3
	A_4	52		2.84	3
3X9X10	A_1	53	30	2.47	3
	A_2	48		2.04	3
	A_3	58		2.86	3
	A_4	53		2.47	3

3.2 การวิเคราะห์ค่าน้ำหนักในการประเมินค่าการป้องกันเสียงรบกวนจากสภาพแวดล้อมภายในอาคาร

การออกแบบอาคารนอกจากการศึกษาการป้องกันเสียงรบกวนจากสภาพแวดล้อมภายนอกอาคารแล้ว ควรศึกษาการป้องกันเสียงรบกวนที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายในอาคารด้วย โดยทั่วไปเสียงรบกวนที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายในอาคารจะเป็นเสียงจากการสนทนา เสียงของคนเดิน เสียงจากอุปกรณ์ เครื่องจักรกล ฯลฯ ซึ่งวิธีการป้องกันหรือลดระดับเสียงรบกวนในเบื้องต้นควรศึกษาระดับเกณฑ์เสียงที่ต้องการของแต่ละห้องเพื่อแบ่งเขตที่ต้องการความสงบและเขตที่มีเสียงรบกวน การควบคุมเสียงรบกวนด้วยค่าความเป็นฉนวนกันเสียงของระบบโครงสร้างของอาคารและการลดระดับเสียงด้วยการดูดซับเสียงของพื้นผิวภายในห้องที่รับเสียง (Sound Research Laboratories Limited, 1976: 105-108) ซึ่งขั้นตอนหลักในการป้องกันเสียงรบกวนที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายในอาคาร มีดังนี้

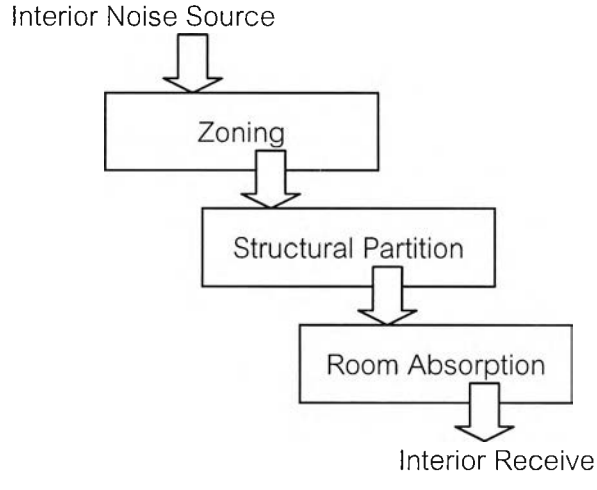

แผนภูมิ 3.9 แสดงกลุ่มตัวแปรและขั้นตอนการป้องกันเสียงรบกวนที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายในอาคาร

สำหรับอาคารเรียนเสียงรบกวนที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายในอาคาร ได้แก่ เสียงจากอุปกรณ์ เสียงของนักเรียนที่มีกิจกรรมแตกต่างกัน จากผลการตรวจวัดค่าระดับเสียงรบกวนแต่ละประเภท พบว่า ระดับเสียงรบกวนอยู่ระหว่าง 50 ถึง 89 เดซิเบล (แผนภูมิ 3.10) เกณฑ์เสียงสำหรับห้องเรียนมีค่าเฉลี่ย 45 เดซิเบล ดังนั้น ความต้องการในการลดระดับเสียงรบกวนประมาณ 5-44 เดซิเบล ซึ่งการออกแบบอาคารเรียนเพื่อป้องกันเสียงรบกวนโดยใช้การพิจารณาการแบ่งเขตที่ต้องการความสงบออกจากเขตที่มีเสียงรบกวน การลดระดับเสียงรบกวนด้วยค่าความเป็นฉนวนของผนังกั้นห้องและการเลือกใช้วัสดุที่มีค่าดูดซับเสียงภายในห้องที่รับเสียง จะช่วยลดระดับความเข้มเสียงได้ในระดับหนึ่ง

ดังนั้น การศึกษาในการสร้างแบบประเมินค่าการป้องกันเสียงรบกวนจากสภาพแวดล้อม ในครั้งนี้ จะศึกษาเฉพาะเสียงรบกวนที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายนอกอาคารเรียนเท่านั้น

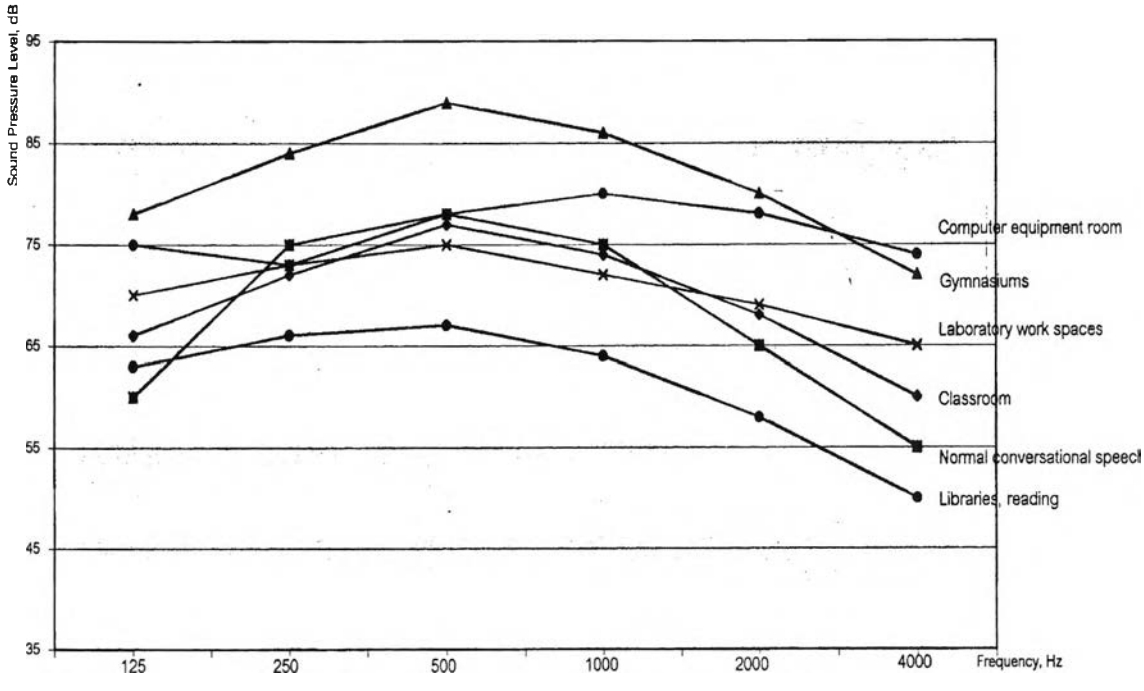

แผนภูมิ 3.10 แสดงระดับเสียงรบกวนที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายในอาคารเรียน

ที่มา: Egan, M. David. Concepts in Architectural Acoustics (New York: McGraw-Hill, 1972), p. 21-22.

3.3 เทคนิคการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักและค่าระดับของตัวแปรในการประเมินค่าการควบคุมเสียงภายในอาคาร

3.3.1 ค่าน้ำหนักของกลุ่มตัวแปรเกี่ยวกับการควบคุมเสียงภายในอาคาร

การออกแบบอาคารที่มีศักยภาพในการควบคุมเสียงภายใน คือการที่ผู้ใช้อาคารทุกที่ได้รับฟังเสียงที่ชัดเจนเท่า ๆ กัน ซึ่งตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการรับฟังเสียงของผู้ใช้อาคาร ได้แก่ ระดับความดันเสียง (Sound Pressure Level, SPL) ค่าระดับความดันเสียง ณ ที่หนึ่ง ๆ ภายในห้องปิดเท่ากับผลบวกระหว่างค่าของเสียงตรง (Direct Sound) และReverberant Sound จากพื้นผิวภายในห้องนั้น (Sound Research Laboratories Limited, 1976: 15)

จากข้อกำหนดในการศึกษาครั้งนี้ กำหนดให้ระดับกำลังเสียงเฉลี่ยของครูผู้สอนเท่ากับ 65 เดซิเบล (เอ) และห้องเรียนกรณีศึกษาเป็นห้องเรียนที่เป็นมาตรฐานของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีปริมาตรตั้งแต่ 144 ถึง 270 ลูกบาศก์เมตร และระยะห่างที่ไกลที่สุดระหว่างครูผู้สอนถึงนักเรียนคนที่นั่งหลังห้องประมาณ 7-9 เมตร

จากกำหนดในข้างต้นจะนำมาศึกษาระดับความดันเสียงในส่วนของเสียงตรง (Direct Sound Pressure Level) ซึ่งระดับความดันของเสียงตรงภายในห้องปิดจะลดระดับลงตามระยะทางที่ห่างจากแหล่งกำเนิดเสียงตามกฎของความผกผัน (Inverse square law) จากโมโนแกรม 2 (รูปที่ 3.4) จะได้ค่าระดับความดันของเสียงตรงที่เกิดขึ้นภายในห้องตามระยะทางที่ห่างจากแหล่งกำเนิดเสียง ดังนี้

ระดับกำลังเสียงของครูผู้สอน	65 เดซิเบล (เอ)								
ระยะห่างจากแหล่งกำเนิดเสียง, เมตร	1	2	3	4	5	6	7	8	9
ระดับเสียงที่ลดลงจากระยะห่าง,เดซิเบล(เอ)	-12	-17	-21	-23	-25	-26	-28	-29	-30
ระดับเสียงตรงภายในห้องเรียน, เดซิเบล (เอ)	53	48	44	42	40	39	37	36	35
เปรียบเทียบกับเกณฑ์เสียงเฉลี่ยของ ห้องเรียน 45 เดซิเบล (เอ)	8	3	-1	-3	-5	-6	-8	-9	-10

จากผลการคำนวณค่าระดับความดันของเสียงตรงภายในห้องเรียนและนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์เสียงของห้องเรียนที่มีระดับความดันเสียงเฉลี่ย 45 เดซิเบล (เอ) ในข้างต้น พบว่าระยะทางที่ห่างจากแหล่งกำเนิดเสียงครูผู้สอนตั้งแต่ 3 ถึง 9 เมตร มีค่าระดับเสียงตรงต่ำกว่าค่าของเกณฑ์เสียง ซึ่งระดับความดันเสียงตรงที่ต่ำที่สุดที่ระยะทาง 9 เมตร มีระดับความดันเสียงตรง

เท่ากับ 35 เดซิเบล (เอ) [18] ดังนั้น เพื่อให้อาคารมีศักยภาพในการควบคุมเสียงภายในควรมีการศึกษาเกี่ยวกับ Reverberant Sound ภายในห้องเพื่อช่วยเพิ่มระดับความดันเสียงตรง

การศึกษาในส่วนของ Reverberant Sound Pressure Level, RSPL ซึ่งค่า Reverberant Sound ณ ที่หนึ่ง ๆ ภายในห้องปิด มีค่าเท่ากับระดับความดันเสียงของแหล่งกำเนิดเสียงบวกกับระดับเสียงที่ลดลงจากการดูดซับเสียงของพื้นผิวภายในห้องและปริมาตรของห้องนั้น การศึกษาระดับเสียงที่ลดลงจากโมโนแกรม 1 และ3 (รูปที่ 3.3) มีดังนี้

ระดับกำลังเสียงของครูผู้สอน	65 เดซิเบล (เอ)
ปริมาตร 144 m^3 (โนโมแกรม1.)	-8 เดซิเบล (เอ)
Reverberation Time 0.60-0.80 sec (โนโมแกรม3.)	-2 เดซิเบล (เอ)
Reverberant Sound Pressure Level, RSPL	55 เดซิเบล (เอ)

ระดับกำลังเสียงของครูผู้สอน	65 เดซิเบล (เอ)
ปริมาตร 270 m^3 (โนโมแกรม1.)	-11 เดซิเบล (เอ)
Reverberation Time 0.60-0.80 sec (โนโมแกรม3.)	-2 เดซิเบล (เอ)
Reverberant Sound Pressure Level, RSPL	52 เดซิเบล (เอ)

เมื่อได้ค่าระดับความดันของเสียงตรงและ Reverberant Sound Pressure Level, RSPL ของห้องเรียน จึงนำมาคำนวณหาค่าระดับความดันเสียงรวมของห้องเรียน โดยใช้วิธีบวกเดซิเบลของสองเสียง เริ่มจากการคำนวณหาค่าความแตกต่างระหว่างสองเสียง จากนั้นนำค่าความแตกต่างที่ได้เปรียบเทียบกับค่าที่แสดงในรูปที่ 3.4 เพื่อหาค่าระดับเสียงมาบวกเพิ่ม เมื่อได้ระดับเสียงที่มาบวกเพิ่มจะนำมาบวกกับระดับเสียงที่มีค่ามากที่สุด รายละเอียดการคำนวณ มีดังนี้

ระยะห่างจากแหล่งกำเนิดเสียง, m	RSPL, dBA	SPL ของเสียงตรง, dBA	ความแตกต่างของสองเสียง, dBA	ระดับเสียงบวกเพิ่ม	SPLของห้องเรียน, dBA
7	55	37	18	0.00	55
9	52	35	17	0.00	52

[18] เสียงที่มีศักยภาพในการรับฟังควรมีระดับความดันเสียงมากกว่าระดับความดันเสียงที่เป็นเสียงแบคกราวด์ของห้องนั้นประมาณ 15-20 เดซิเบล (เอ)

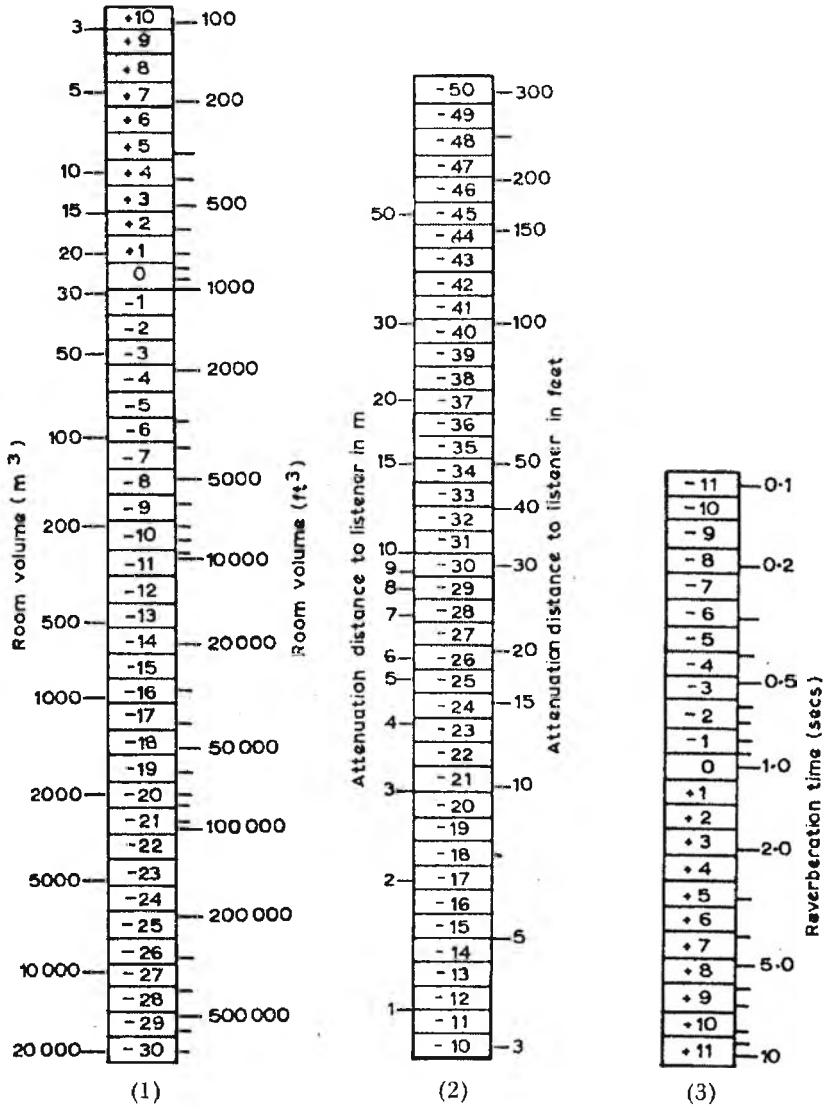

รูปที่ 3.3 แสดงโมโนแกรมประมาณค่าระดับความดันเสียงภายในห้องปิด

ที่มา: SRL. Sound Research Laboratories Limited. Practical Building Acoustics (New York: John Wiley & Sons, 1976), p. 31.

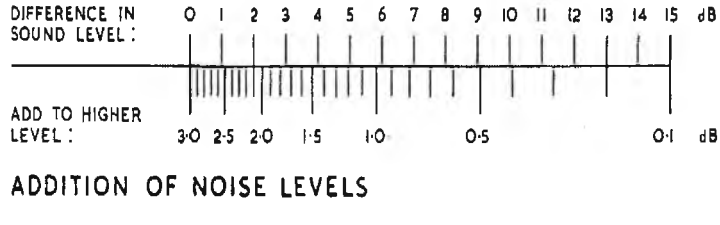

รูปที่ 3.4 แสดงการบวกเสียงจาก 2 แหล่งกำเนิดเสียง

ที่มา: Moore, John Edwin. Design for Good Acoustics and Noise Control (London: the Macmillan Press, 1978), p. 109.

การศึกษาหาสัดส่วนของ Reverberant Sound ภายในห้องเรียน โดยกำหนดให้ระดับความดันเสียงรวมของห้องเรียนที่ทำการศึกษา (52-55 เดซิเบล (เอ)) มีน้ำหนักเท่ากับ 100 จากนั้นนำมาลบกับสัดส่วนร้อยละของระดับความดันของเสียงตรงจะได้สัดส่วนของ Reverberant Sound ร้อยละ 33 รายละเอียดการคำนวณมีดังนี้

SPL รวมภายในห้อง	SPL เสียงตรง	RSPL	สัดส่วนของ Reverberant Sound
55	37	18	33 %
52	35	17	33 %

ในการศึกษาเพื่อหาค่าน้ำหนักของตัวแปรที่ใช้เป็นตัวคูณในการประเมินค่าการควบคุมเสียงภายในอาคารเรียนครั้งนี้ ใช้ข้อมูลสัดส่วนของตัวแปรเกี่ยวกับ Reverberant Sound ที่ได้วิเคราะห์ในข้างต้น เพื่อสะดวกในการศึกษาจึงกำหนดค่าน้ำหนักของตัวแปร ที่ประกอบด้วย ตัวแปรเกี่ยวกับระดับความดันเสียงของห้องร้อยละ 70 และกลุ่มตัวแปรเกี่ยวกับ Reverberant Sound ภายในห้องร้อยละ 30

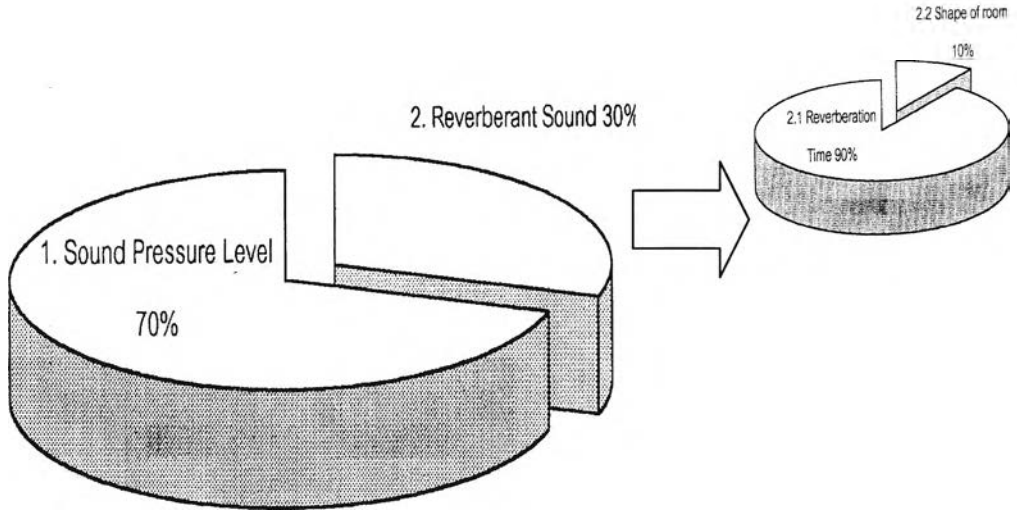

แผนภูมิ 3.11 แสดงการกำหนดค่าน้ำหนักของกลุ่มตัวแปรที่มีอิทธิพลในการควบคุมเสียงภายในอาคาร

1. **ระดับความดันของเสียง** หมายถึง ค่าที่ใช้ประเมินการได้ยินของหูคน สำหรับระดับความดันเสียงของห้องเรียนที่นำมาประเมิน จะกำหนดเอาระดับความดันเสียงที่นักเรียนคนสุดท้ายที่นั่งหลังห้องเรียนของห้องที่ประเมิน ระดับความดันเสียงภายในห้องสามารถหาได้จากความสัมพันธ์ของระดับกำลังเสียงที่เกิดขึ้น โดยระดับความดันเสียงที่จุดหนึ่งที่ห่างจากแหล่งกำเนิดเสียง คือผลบวกของเสียงตรงและReverberant Sound

2. Reverberant Sound

2.1 Reverberation Time, (RT) หมายถึง เวลาที่ใช้สำหรับให้พลังงานหนาแน่นหรือระดับความดันเสียงของสนามเสียงลดลง 60 dB ต่ำกว่าระดับเสียงคงตัว (Steady-state level) ซึ่ง RT ที่เหมาะสมของห้องขึ้นกับปริมาตรห้องและลักษณะการใช้สอย RT สามารถคำนวณได้จากสมการความสัมพันธ์ระหว่างปริมาตรห้องและการดูดซับเสียงรวมของพื้นผิวภายในห้องนั้น

2.2 รูปร่างและขนาดของห้อง หมายถึง ลักษณะของผังและปริมาตรของห้องที่มีผลต่อทิศทางและการกระจายของเสียงตรงและค่า Reverberant Sound รูปร่างห้องที่ดีในการควบคุมเสียงภายใน คือ การหลีกเลี่ยงผนังที่ขนานกันซึ่งเป็นที่ทำให้เกิดการสะท้อนเสียงกลับไปมาและสัดส่วนของห้องที่เหมาะสมเพื่อให้ได้ค่า RT ที่เหมาะสม

3.3.2 การกำหนดค่าระดับในการประเมินค่าการควบคุมเสียงภายในอาคาร

1. เทคนิคการประเมินค่าระดับความดันของเสียงภายในห้อง

การประมาณค่าระดับความดันเสียงในห้องปิดที่เกิดขึ้นที่จุดใด ๆ ภายในห้อง มีความสัมพันธ์กับระดับกำลังเสียงที่เกิดขึ้น ระยะทางและระดับการดูดซับเสียงของพื้นผิวภายในอาคาร การหาค่าระดับความดันเสียงมีสมการ ดังนี้ [19]

$$SPL = PWL + 10\log (Q/4\pi r^2 + 4/R) \quad \text{----------(23)}$$

เมื่อ SPL = ระดับความดันเสียงภายในห้องปิด, dB

PWL = ระดับกำลังเสียง, dB

Q = Directivity factor

r = ระยะห่างระหว่างแหล่งกำเนิดเสียงและผู้ฟัง, m (ft)

R = Room constant, m^2 (ft^2)

---

[19] Stein, B. and Reynolds, J. S, Mechanical and Electrical Equipment for Buildings. Eight Edition (New York: John Wiley & Sons, 1992), P. 1344.

$$R = S\bar{\alpha} / (1-\bar{\alpha}) = A / (1-\bar{\alpha}) \text{ ----------(24)}$$

เมื่อ $\bar{\alpha} = A / S$

S = พื้นที่ทั้งหมดของพื้นผิว, m^2 (ft^2)

$\bar{\alpha}$ = ค่าเฉลี่ยของสัมประสิทธิ์การดูดซับเสียงภายในห้อง

A = ค่าดูดซับเสียงของพื้นผิวห้อง (Sabines, m^2)

การศึกษาเกี่ยวกับการสะท้อนเสียงและการดูดซับเสียงของพื้นผิว (Surface) ภายในห้อง พบว่า ห้องที่มีสัมประสิทธิ์การดูดซับเสียงเฉลี่ยของพื้นผิวภายในห้อง ($\bar{\alpha}$) เท่ากับ 0.20 คือ ห้องที่มีคุณสมบัติในการดูดซับเสียงต่ำแต่มีการสะท้อนเสียงสูงปรากฏการณ์นี้ เรียกว่า Sound Live ส่วนห้องที่มีสัมประสิทธิ์การดูดซับเสียงเฉลี่ยของพื้นผิวภายในห้อง ($\bar{\alpha}$) เท่ากับ 0.40 คือ ห้องที่มีการดูดซับเสียงสูงแต่ไม่มีการสะท้อนเสียง เรียกว่า Sound Dead

(Stein, B. and Reynolds, J. S, 1992: 1341)

จากผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับการดูดซับเสียงและการสะท้อนเสียงของห้องปิดในข้างต้น สามารถแบ่งห้องเรียนออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ Sound live room, Semi reverberation room และSound dead room จากนั้นนำค่าระดับกำลังเสียงเฉลี่ยของครูผู้สอนที่ได้กำหนดไว้ 65 เดซิเบล (เอ) มาคำนวณหาขอบเขตระดับความดันเสียงที่เกิดขึ้นในห้องเรียนทั้ง 3 ประเภท โดยใช้แผนภูมิ 3.12 เพื่อหาค่าระดับความเข้มเสียงที่ลดลงจากระยะทางและการดูดซับเสียงของพื้นผิวภายในห้อง

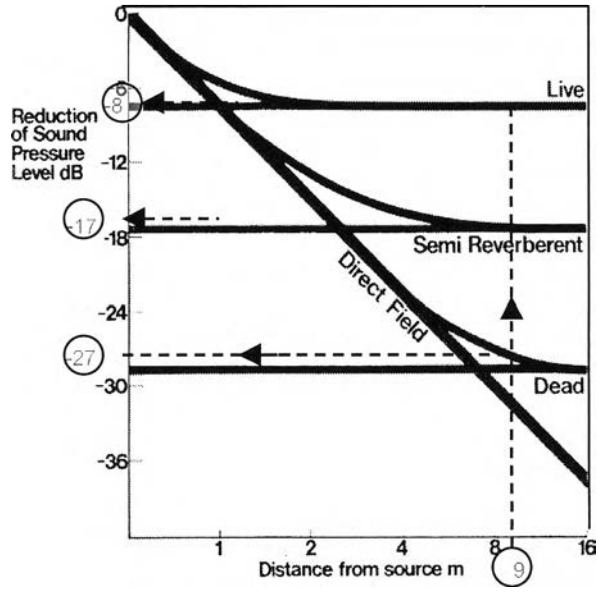

แผนภูมิ 3.12 แสดงระดับความดันเสียงในกรณีการดูดซับเสียงของผิวภายในห้องแตกต่างกัน

ที่มา: SRL. Sound Research Laboratories Limited. Practical Building Acoustics (New York: John Wiley & Sons, 1976), p. 27.

สถานการณ์ของห้องเรียน	SPL ที่ระยะห่าง 9 เมตร จากครูผู้สอน, เดซิเบล เอ)
Sound live	65 – 8 = 57
Semi reverberation	65 –17 = 48
Sound dead	65 –27 = 38

จากผลการคำนวณข้างต้น ระดับความดันเสียงที่นักเรียนคนที่นั่งไกลที่สุดได้ยินอยู่ระหว่าง 38-57 เดซิเบล (เอ) เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับเสียงแบคกราวด์ของห้องเรียนที่มีค่าเกณฑ์เสียงเฉลี่ย SPL เท่ากับ 45 เดซิเบล (เอ) พบว่า ในกรณีของ Sound dead room ห้องเรียนมี SPL น้อยกว่า SPL เฉลี่ยของเกณฑ์เสียง อย่างไรก็ตามค่าเกณฑ์เสียงที่นำมาพิจารณาครั้งนี้เป็นเพียงเกณฑ์เสียงเฉลี่ย ซึ่งขอบเขต SPL ของเกณฑ์เสียงของห้องเรียนอยู่ระหว่าง 38-47 เดซิเบล (เอ)

เพื่อเป็นมาตรฐานในการประเมิน จึงใช้ทฤษฎีความแตกต่างเกี่ยวกับเข้มเสียงและผลต่อการได้ยินของหูคนเพื่อเป็นเกณฑ์ในการแบ่งค่าระดับ ซึ่งระดับความเข้มเสียงที่ต่างกันมีผลต่อการได้ยินของหูคนดังนี้

ความแตกต่างของระดับความดันเสียง, เดซิเบล (เอ)	ผลต่อการได้ยิน
1	แทบจะสังเกตไม่ได้
3	เริ่มสังเกตได้
5	สังเกตได้แน่ชัด
10	ดังเป็นสองเท่า
18	ดังมากหรือเงียบมาก

ที่มา: Egan, M. David. Concepts in Architectural Acoustics (New York: McGraw-Hill, 1972), p. 14.

จากค่าความเข้มเสียงที่แตกต่างกันและผลต่อการได้ยินของหูคน นำมาเปรียบเทียบกับ SPL เฉลี่ยของเกณฑ์เสียง หากระดับความดันเสียงที่เกิดขึ้นมีค่าน้อยกว่า SPL เฉลี่ยของเกณฑ์เสียงจะได้ค่าระดับ 1 ถ้าระดับความดันเสียงที่เกิดขึ้นมีค่ามากกว่า SPL เฉลี่ยของเกณฑ์เสียงก็จะได้ค่าระดับ 2, 3, 4 และ5 ตามลำดับ หมายความว่า ระดับความดันเสียงที่เกิดขึ้นมีความแตกต่างกับ SPL เฉลี่ยของเกณฑ์เสียงยิ่งมากก็จะค่าระดับมากขึ้นตามลำดับ ดังนี้

ระดับความดันเสียงน้อยกว่า 45 เดซิเบล (เอ)	ค่าระดับ 1
ระดับความดันเสียงตั้งแต่ 45 แต่น้อยกว่า 50 เดซิเบล (เอ)	ค่าระดับ 2
ระดับความดันเสียงตั้งแต่ 50 แต่น้อยกว่า 55 เดซิเบล (เอ)	ค่าระดับ 3
ระดับความดันเสียงตั้งแต่ 55 แต่น้อยกว่า 60 เดซิเบล (เอ)	ค่าระดับ 4
ระดับความดันเสียงตั้งแต่ 60 แต่น้อยกว่า 65 เดซิเบล (เอ)	ค่าระดับ 5

เพื่อเป็นตัวอย่างในการประเมินค่าในส่วนของระดับความดันเสียง จึงนำเอาข้อมูลห้องเรียนที่แบ่งประเภทห้องตามขนาดและชนิดของวัสดุของพื้นผิวภายในที่ได้รวบรวมไว้แล้วในตัวอย่างของการประเมินค่าการดูดซับเสียงของพื้นผิวภายในห้อง ข้อ 3.1.3 จากนั้นนำมาคำนวณค่า SPL ที่นักเรียนคนที่นั่งไกลที่สุดของห้องเรียน ซึ่งระยะของนักเรียนคนที่นั่งไกลสุดจากครูผู้สอนของแต่ละห้องขึ้นกับลักษณะการเรียนการสอน แต่ในการเรียน-การสอนแบบทั่วไประยะของนักเรียนคนที่นักไกลสุดจากครูผู้สอน เท่ากับ ความยาวห้องเรียนลบออก 1 เมตร

การคำนวณ SPL ของห้องเรียนจากระดับกำลังเสียงเฉลี่ยของครูผู้สอน PWL เท่ากับ 65 เดซิเบล (เอ) และมีตำแหน่งตรงกลางผนังด้านใดด้านหนึ่งจะได้ Directivity factor ($Q_2 = 2$)

จากสมการ (23) จะได้ $SPL = 65 + 10 \log (1/2\pi r^2 + 4/R)$ ----------(25)

คำนวณค่า Room constant จากสมการ (24) $R = S\bar{\alpha} / (1-\bar{\alpha}) = A / (1-\bar{\alpha})$

ตารางที่ 3.9 แสดงค่า Room constant

ขนาดของห้องเรียน (สูง, กว้าง, ยาว), m		ค่าดูดซับเสียงของผิวห้อง, (Sabines, m^2) [d]	พื้นที่ทั้งหมดของพื้นผิวห้อง, m^2	สัมประสิทธิ์การดูดซับเสียงเฉลี่ยของห้อง ($\bar{\alpha}$)	Room constant, m^2
3X6X8	A_1	38	180	0.211	48.16
	A_2	36	"	0.200	45.00
	A_3	42	"	0.233	54.75
	A_4	39	"	0.216	49.74
3X6X9	A_1	39	198	0.196	48.50
	A_2	36	"	0.181	43.95
	A_3	43	"	0.217	54.91
	A_4	40	"	0.202	50.12
3X6X10	A_1	40	216	0.185	49.07
	A_2	37	"	0.171	44.63
	A_3	44	"	0.203	55.20
	A_4	41	"	0.189	50.55
3X7X7	A_1	38	182	0.208	47.97
	A_2	36	"	0.197	44.83
	A_3	42	"	0.230	54.54
	A_4	39	"	0.214	49.61

[d] ที่มา: การหาค่าการดูดซับเสียงรวมผิวภายในห้องเรียนประเภทต่าง ๆข้อมูลจากตารางที่ 37, หน้า 82.

ขนาดห้องเรียน (สูง, กว้าง, ยาว), m		ค่าดูดซับเสียงของผิวห้อง, (Sabines, m^2)	พื้นที่ทั้งหมดของพื้นผิวห้อง, m^2	ค่าสัมประสิทธิ์การดูดซับเสียงเฉลี่ยของห้อง ($\bar{\alpha}$)	Room constant, m^2
3X7X8	A_1	39	202	0.193	48.32
	A_2	36	"	0.178	43.79
	A_3	43	"	0.212	54.56
	A_4	40	"	0.198	49.87
3X7X9	A_1	40	222	0.180	48.78
	A_2	37	"	0.166	44.36
	A_3	44	"	0.198	54.86
	A_4	41	"	0.184	50.24
3X7X10	A_1	41	242	0.169	49.33
	A_2	38	"	0.157	45.07
	A_3	46	"	0.190	56.79
	A_4	42	"	0.173	50.78
3X8X8	A_1	40	224	0.178	48.66
	A_2	37	"	0.165	44.31
	A_3	44	"	0.196	54.72
	A_4	41	"	0.183	50.18
3X8X9	A_1	46	246	0.186	56.51
	A_2	42	"	0.170	50.60
	A_3	50	"	0.203	62.73
	A_4	47	"	0.191	58.09
3X8X10	A_1	47	268	0.175	56.96
	A_2	43	"	0.160	51.19
	A_3	52	"	0.194	64.51
	A_4	48	"	0.179	58.46
3X9X9	A_1	52	270	0.192	64.35
	A_2	47	"	0.174	56.90
	A_3	56	"	0.207	70.61
	A_4	52	"	0.192	64.35
3X9X10	A_1	53	294	0.180	64.63
	A_2	48	"	0.163	57.34
	A_3	58	"	0.197	72.22
	A_4	53	"	0.180	64.63

ตารางที่ 3.10 แสดงค่าระดับและระดับความดันเสียงที่นักเรียนคนที่นั่งไกลที่สุดของห้องได้ยิน

ขนาดของห้องเรียน (สูง, กว้าง, ยาว), m		Room constant, m^2	ระยะห่างระหว่างแหล่งกำเนิดเสียงและผู้ฟัง, m	ระดับความดันเสียงภายในห้อง, dBA	ค่าระดับ
3X6X8	A_1	48.16	7	54	3
	A_2	45.00	"	55	4
	A_3	54.75	"	54	3
	A_4	49.74	"	54	3
3X6X9	A_1	48.50	8	54	3
	A_2	43.95	"	55	4
	A_3	54.91	"	54	3
	A_4	50.12	"	54	3
3X6X10	A_1	49.07	9	54	3
	A_2	44.63	"	55	4
	A_3	55.20	"	54	3
	A_4	50.55	"	54	3
3X7X7	A_1	47.97	6	54	3
	A_2	44.83	"	55	4
	A_3	54.54	"	54	3
	A_4	49.61	"	54	3
3X7X8	A_1	48.32	7	54	3
	A_2	43.79	"	55	4
	A_3	54.56	"	54	3
	A_4	49.87	"	54	3
3X7X9	A_1	48.78	8	54	3
	A_2	44.36	"	55	4
	A_3	54.86	"	54	3
	A_4	50.24	"	54	3
3X7X10	A_1	49.33	9	54	3
	A_2	45.07	"	54	3
	A_3	56.79	"	54	3
	A_4	50.78	"	54	3

ขนาดของห้องเรียน (สูง, กว้าง, ยาว), m		Room constant, m^2	ระยะห่างระหว่างแหล่งกำเนิดเสียงและผู้ฟัง, m	ระดับความดันเสียงภายในห้อง, dBA	ค่าระดับ
3X8X8	A_1	48.66	7	54	3
	A_2	44.31	"	55	4
	A_3	54.72	"	54	3
	A_4	50.18	"	54	3
3X8X9	A_1	56.51	8	54	3
	A_2	50.60	"	54	3
	A_3	62.73	"	53	3
	A_4	58.09	"	54	3
3X8X10	A_1	56.96	9	54	3
	A_2	51.19	"	54	3
	A_3	64.51	"	53	3
	A_4	58.46	"	53	3
3X9X9	A_1	64.35	8	53	3
	A_2	56.90	"	54	3
	A_3	70.61	"	53	3
	A_4	64.35	"	53	3
3X9X10	A_1	64.63	9	53	3
	A_2	57.34	"	54	3
	A_3	72.22	"	53	3
	A_4	64.63	"	53	3

2. เทคนิคการประเมินค่า Reverberant Sound ภายในห้อง

2.1 เทคนิคการประเมินค่าในส่วนของ Reverberation Time, (RT)

Reverberation Time, RT คือ เสียงที่ได้ยินอยู่ในช่วงเวลาใดหนึ่งเมื่อเสียงตรงสิ้นสุดลง ซึ่ง RT แปรผันตามปริมาตรห้องและความสามารถในการดูดซับเสียงของพื้นผิวภายในห้อง หากพื้นผิวภายในห้องมีคุณสมบัติในการดูดซับเสียงได้ดี RT จะมีช่วงสั้น การหาค่า RT ตามวิธีของซาบิน (Sabine) มีดังนี้[20]

$$RT = 0.161\ V / A \quad \text{(In metric Units)} \quad \text{---------- (26)}$$

เมื่อ RT = Reverberation Time (RT), Second

V = ปริมาตรของห้อง, m^3

A = ค่าการดูดซับเสียงรวมของห้อง, (Sabines, m^2)

$A = S_1\alpha_1 + S_2\alpha_2 + S_3\alpha_3, \ldots\ldots\ldots + S_n\alpha_n$

$S_{1,2,3,\ldots\ldots\ldots,n}$ = พื้นที่ผิวของห้อง, m^2

$\alpha_{1,2,3,\ldots\ldots\ldots,n}$ = สัมประสิทธิ์การดูดซับเสียง

ในการประเมินค่าเกี่ยวกับ Reverberation Time ภายในห้องเรียน ใช้วิธีศึกษา RT ที่เหมาะสมสำหรับห้องเรียน ในคลื่นเสียงปานกลางระหว่าง 500Hz–1000Hz ที่ศึกษาโดย Russell Johnson (Courtesy of Russell Johnson and Bolt Beranek and Newman, Inc) พบว่า RT ที่เหมาะสมสำหรับห้องเรียน อยู่ระหว่าง 0.50-0.90 วินาที (รูปที่ 3.4) ดังนั้น การประเมินค่าโดยการแบ่งช่วงค่า RT ออกเป็น 5 ระดับ โดยกำหนดให้ค่า RT ที่ตรงกับ RT ที่เหมาะสมของ Russell Johnson มากที่สุดได้คะแนน 5 และค่า RT ที่ลดลงหรือเพิ่มขึ้นจากช่วง RT ที่เหมาะสมนั้นก็ได้คะแนนลดลงตามลำดับ

---

[20] Cavanaugh, William J; and Wilkes, Joseph A, Architectural Acoustics: Principles and Practice (New York: John Wiley & Sons, 1998), p. 21.

RT น้อยกว่า 0.45 วินาที และ RT ตั้งแต่ 0.95 วินาที ขึ้นไป ค่าระดับ 1

RT ตั้งแต่ 0.45 แต่น้อยกว่า 0.50 และ RT ตั้งแต่ 0.90 แต่น้อยกว่า 0.95 วินาที ค่าระดับ 2

RT ตั้งแต่ 0.50 แต่น้อยกว่า 0.55 และ RT ตั้งแต่ 0.85 แต่น้อยกว่า 0.90 วินาที ค่าระดับ 3

RT ตั้งแต่ 0.55 แต่น้อยกว่า 0.60 และ RT ตั้งแต่ 0.80 แต่น้อยกว่า 0.85 วินาที ค่าระดับ 4

RT ตั้งแต่ 0.60 แต่น้อยกว่า 0.80 วินาที ค่าระดับ 5

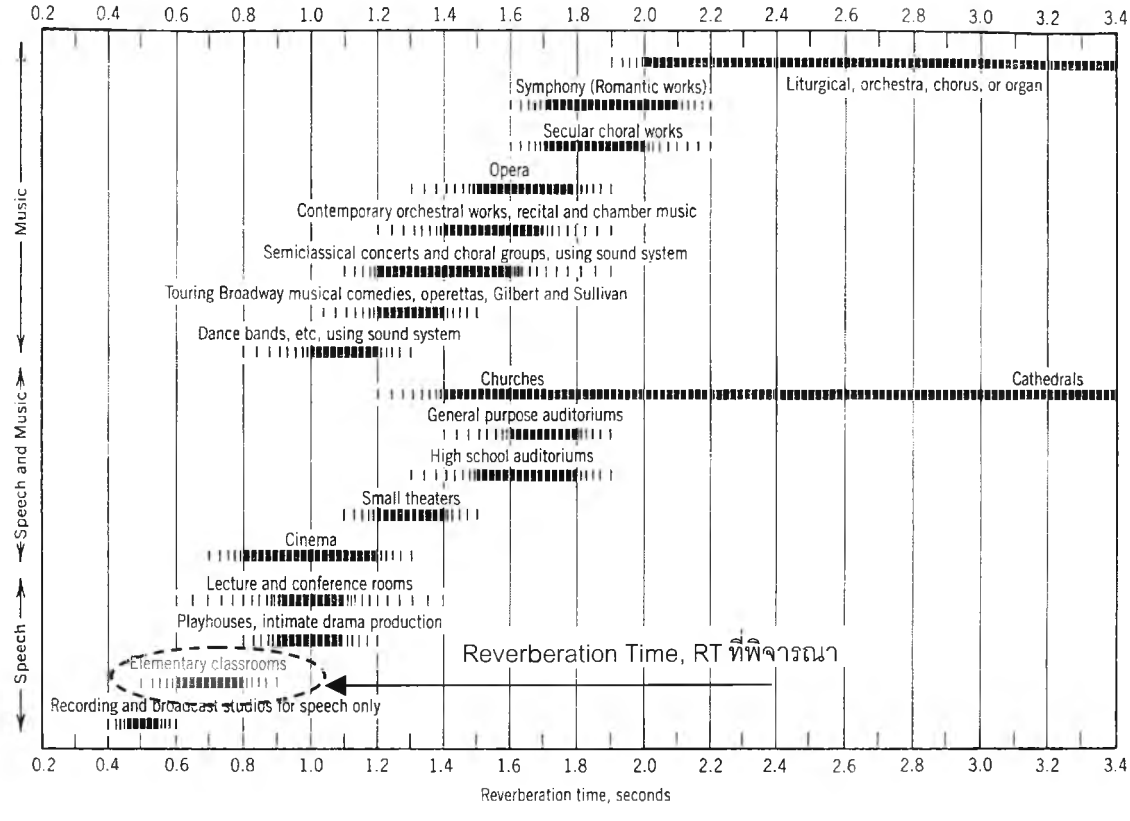

รูปที่ 3.5 แสดงค่า Reverberation Time ที่เหมาะสม (คลื่นความถี่ 500/1000HZ) สำหรับกิจกรรมต่าง ๆ

ที่มา: Cavanaugh, William J; and Wilkes, Joseph A. Architectural Acoustics: Principles and Practice (New York: John Wiley & Sons, 1998), p. 156.

การประเมินค่าการควบคุมเสียงภายในห้องเรียนในส่วนของ Reverberation Time, RT โดยใช้ข้อมูลห้องเรียนที่แบ่งประเภทห้องตามขนาดและชนิดของวัสดุของพื้นผิวภายในที่ได้รวบรวมไว้แล้วในตัวอย่างของการประเมินค่าในส่วนของการดูดซับเสียงของพื้นผิวภายในห้อง ข้อ 3.1.3 จากนั้นคำนวณหาค่า RT โดยใช้สมการของซาบิน ซึ่งมีรายละเอียดในการคำนวณ RT ของห้องเรียนที่เลือกมาเป็นตัวอย่างมีในตอนต่อไปนี้

วิธีการคำนวณค่า RT เริ่มจากการคำนวณเพื่อหาปริมาตรห้องและค่าการดูดซับเสียงรวมของพื้นผิวภายในห้องเรียนกรณีศึกษา ตัวอย่างการคำนวณห้องเรียนประเภท A_1 ที่มีขนาด (สูง, กว้าง, ยาว) 3X6X8 เมตร จุนักเรียนได้ 35 คน ค่าดูดซับเสียงรวมผิวภายในห้องหาได้จากสูตร

$$A = S_1 \times \alpha_1 + S_2 \times \alpha_2 + S_3 \times \alpha_3, \ldots\ldots\ldots\ldots\ldots, + S_n \times \alpha_n$$

Area of Surface, m^2	Absorption Coefficients, α (Frequency 1000 Hz)	$A = S \times \alpha$ (Sabines, m^2)
S_1 Ceiling: Plywood, 3/8-in thick = 48	$\alpha_1 = 0.09$	4.32
S_2 Wall: Brick, unglazed and painted = 70.4	$\alpha_2 = 0.02$	1.40
S_3 Floor: Cork, rubber on concrete = 48	$\alpha_3 = 0.03$	1.44
S_4 Window: Glass typical window = 9.60	$\alpha_4 = 0.12$	1.15
S_5 Door: Wood, ¼-in, paneling with air space behind = 4.00	$\alpha_5 = 0.08$	0.32
S_6 Students, informally dressed seated in tablet-armchairs= 35	$\alpha_6 = 0.84$	29.40
	Total	38.00

$$RT = 0.161\ V / A$$

$$RT = 0.161 \times (3 \times 6 \times 8) / 38.00$$

$$RT = 0.61\ Sec$$

ตารางที่ 3.11 แสดงค่าระดับและค่า Reverberation Time ของห้องเรียนประเภทต่าง ๆ

ปริมาตรห้องเรียน, m^3	ประเภทของห้องเรียน [e]	ค่าดูดซับเสียงของพื้นผิวห้อง, (Sabines, m^2) [f]	Reverberation Time, (RT, Sec)	ค่าระดับ
3X6X8= 144	A_1	38	0.61	5
	A_2	36	0.64	5
	A_3	42	0.55	4
	A_4	39	0.59	4
3X6X9= 162	A_1	39	0.66	5
	A_2	36	0.72	5
	A_3	43	0.60	5
	A_4	40	0.65	5
3X6X10= 180	A_1	40	0.72	5
	A_2	37	0.78	5
	A_3	44	0.65	5
	A_4	41	0.70	5
3X7X7= 147	A_1	38	0.62	5
	A_2	36	0.65	5
	A_3	42	0.56	4
	A_4	39	0.60	5
3X7X8= 168	A_1	39	0.69	5
	A_2	36	0.75	5
	A_3	43	0.62	5
	A_4	40	0.67	5
3X7X9= 189	A_1	40	0.76	5
	A_2	37	0.82	4
	A_3	44	0.69	5
	A_4	41	0.74	5

[e] ที่มา: ข้อมูลจากตารางที่ 3.6 แสดงค่าดูดซับเสียงของวัสดุที่เป็นพื้นผิวภายในของห้องเรียนแต่ละประเภท, หน้า 81.

[f] ที่มา: ข้อมูลจากตารางที่ 3.7 การหาค่าการดูดซับเสียงรวมพื้นผิวภายในห้องเรียนประเภทต่าง ๆ, หน้า82.

ปริมาตรห้องเรียน m^3	ประเภทของห้อง	ค่าดูดซับเสียงของพื้นผิวห้อง, (Sabines, m^2)	Reverberation Time, (RT, Sec)	ค่าระดับ
3X7X10= 210	A_1	41	0.82	4
	A_2	38	0.88	3
	A_3	46	0.73	5
	A_4	42	0.80	4
3X8X8= 192	A_1	40	0.77	5
	A_2	37	0.83	4
	A_3	44	0.70	5
	A_4	41	0.75	5
3X8X9= 216	A_1	46	0.75	5
	A_2	42	0.82	4
	A_3	50	0.69	5
	A_4	47	0.73	5
3X8X10= 240	A_1	47	0.71	5
	A_2	43	0.78	5
	A_3	52	0.65	5
	A_4	48	0.70	5
3X9X9= 243	A_1	52	0.75	5
	A_2	47	0.83	4
	A_3	56	0.69	5
	A_4	52	0.75	5
3X9X10= 270	A_1	53	0.82	4
	A_2	48	0.90	2
	A_3	58	0.74	5
	A_4	53	0.82	4

2.2 เทคนิคการประเมินค่าในส่วนรูปร่างของห้อง

รูปร่างของห้องที่ดีสำหรับการออกแบบเสียงภายใน คือ การทำให้ผนังไม่ขนานกันเพื่อกันการสะท้อนเสียง รูปร่างห้องที่เหมาะสมควรเป็นรูปสี่เหลี่ยมคางหมู (Trapezoid) ที่มี 2 ด้านขนานกัน รูปพัด หรือรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า (Rectangular) ในการออกแบบเพื่อหลีกเลี่ยงการขานกันของพื้นและฝ้าเพดาน ซึ่งเป็นสิ่งทำลายการได้ยินเสียงที่ดี โดยการทำที่นั่งฟังเป็นขั้นบันไดหรือการออกแบบเพดานเป็นส่วน ๆ ย่อยจะช่วยในการกระจ่ายเสียงที่สม่ำเสมอ รูปร่างที่ควรหลีกเลี่ยง คือ รูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส (Square) รูปวงกลม (circular) และวงรี (oval shape) เพราะพื้นที่โค้งกว้าง (large curved area) จะเป็นเขตรวมเสียงเป็นจุดและสัดส่วนของห้องที่เหมาะสมที่สุด (สูง,กว้าง,ยาว) คือ 1 : 1.5 : 2 หรือ 1 : 1.5 : 2 (ปรีชญา รังสิรักษ์, 2541:81-86)

ในการพิจารณาถึงศักยภาพการสะท้อนเสียงของพื้นผิวภายในห้อง จึงใช้รูปร่างของผังพื้นที่เป็นส่วนที่กำหนดรูปรงของห้องมากำหนดช่วงคะแนนเป็น 5 ระดับ ดังนี้

รูปร่างของผังพื้นของห้องเรียน	ค่าระดับ
- รูปวงกลม (circular)	1
- รูปวงรี (oval shape)	2
- รูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส (square)	3
- รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า (Rectangular)	4
- รูปสี่เหลี่ยมคางหมู (trapezoid) และรูปพัด	5

หมายเหตุ เนื่องจากขอบเขตการศึกษาครั้งนี้ ศึกษาเฉพาะห้องเรียนที่มีผังพื้นที่เป็นรูปสี่เหลี่ยม-จัตุรัสและรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าเท่านั้น ดังนั้น ในการประเมินค่าตัวแปรเกี่ยวกับรูปร่างของห้องที่พิจารณาจะมีค่าระดับ 3 และ 4 เท่านั้น